

Toerisme in Nederland

*Het gebruik van
logiesaccommodaties
2004*

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Prinses Beatrixlaan 428
2273 XZ Voorburg

Prepress

Centraal Bureau voor de Statistiek
Facilitair Beheer

Druk

OBT bv, Den Haag

Omslagontwerp

WAT ontwerpers, Utrecht

Inlichtingen

Tel: 0900 0227 (€ 0,50 per minuut)
Fax: (045) 570 62 68
E-mail: infoservice@cbs.nl

Bestellingen

E-mail: verkoop@cbs.nl

Internet

www.cbs.nl

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Voorburg/Heerlen, 2005.

Bronvermelding is verplicht. Verveelvoudiging voor eigen gebruik of intern gebruik toegestaan.

Prijzen zijn excl. administratie- en verzendkosten.

Prijs: € 33,00

Kengetal: G-77

ISBN: 90 357 2916 1

CBS-productnummer: 0507805010

Verklaring der tekens

.	= gegevens ontbreken
*	= voorlopig cijfer
x	= geheim
–	= nihil
–	= (indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
0 (0,0)	= het getal is minder dan de helft van de gekozen eenheid
niets (blank)	= een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
2003–2004	= 2003 tot en met 2004
2003/2004	= het gemiddelde over de jaren 2003 tot en met 2004
2003/'04	= oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz. beginnend in 2003 en eindigend in 2004
1993/'94–2003/'04	= boekjaar enz., 1993/'94 tot en met 2003/'04

In geval van afronding kan het voorkomen dat de totalen niet geheel overeenstemmen met de som der opgetelde getallen.

Verbeterde cijfers in de staten en tabellen zijn niet als zodanig gekenmerkt.

Inhoud

Samenvatting	0
Inleiding	0
1. Doel en opzet van de publicatie	0
1.1 Doel van de publicatie	0
1.2 Opzet van de publicatie	0
2. Aanbod en gebruik van logiesaccommodaties	0
2.1 Gasten in Nederlandse logiesaccommodaties	0
2.2 Overnachtingen in Nederlandse logiesaccommodaties	0
2.3 Aanbod en bezettingsgraad van Nederlandse logiesaccommodaties	0
3. Tabellen	0
3.1 Aanbod en gebruik van logiesaccommodaties naar kwartaal	0
3.2 Aanbod en gebruik van logiesaccommodaties naar maand	0
3.3 Aanbod en gebruik van logiesaccommodaties naar provincie	0
3.4 Aanbod en gebruik van logiesaccommodaties naar toeristengebied	0
3.5 Het gebruik van logiesaccommodaties naar logiesvorm	0
Aanhangsels	0
I Lijst van gehanteerde begrippen	0
II Doel en opzet van de Statistiek Logiesaccommodaties	0
III Cartogram Toeristengebieden in Nederland 2004	0
IV Handleiding voor de gebruikers van StatLine	0
Index	0
Enkele aanverwante publicaties	0

Samenvatting

Het jaar 2004 biedt een gemengd beeld van het meerdaagse toerisme. Het aantal gasten in logiesaccommodaties steeg met 2,9 procent tot 25,7 miljoen, terwijl het aantal overnachtingen daalde met 0,4 procent tot 80,9 miljoen. Het aantal buitenlandse gasten steeg met 5,1 procent tot 9,6 miljoen; het aantal buitenlandse overnachtingen nam veel minder toe: met 0,2 procent tot 25,4 miljoen. De Duitse toeristen bleken daarentegen in veel mindere mate in Nederland te overnachten: de aantallen Duitse gasten en overnachtingen daalden met 5,5 en 6,5 procent. Nederlanders verbleven wel vaker maar niet langer in eigen land: terwijl het aantal gasten steeg met 1,6 procent, daalde het aantal overnachtingen met 0,6 procent. De grote groeiers zijn Amerika, Azië en de regio Australië, Nieuw-Zeeland en Oceanië, waar de groei in de dubbele cijfers loopt.

Van belang voor deze ontwikkelingen was de relatief slechte zomer van 2004 (veel regen) en de economische ontwikkeling in de landen waar de toeristen vandaan komen. Zo bleef de economische groei in Duitsland achter bij de duidelijk hogere groei in de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk. Voor een deel is het herstel een reactie op de gebeurtenissen in 2003. Toen droegen de oorlog in Irak en SARS bij aan een in dat jaar lager aantal overnachtingen. Een additionele verklaring uit de reisbranche vormt de opkomst van goedkope vliegverbindingen, die echter zowel voor een groei (uit zuideuropese landen naar Nederland) als een afname (vanuit Duitsland naar andere goedkope vliegbestemmingen) zorgt.

De slechte zomer en de daling van het aantal Duitse toeristen hebben de bungalowparken en vooral de kampeertreinen gevoeld. Daar daalde het aantal gasten met respectievelijk 1,4 en 11,7 procent en overnachtingen met respectievelijk 3,2 en 2,8 procent. De hotels daarentegen boekten een groei van het aantal gasten met 8,4 procent en van het aantal overnachtingen met 4,4 procent.

Kerncijfers toeristen en overnachtingen, 2004

	Eenheid	Hotels, pensions en jeugd- accommo- daties	Huisjes- complexen	Kampeer- terreinen	Groeps- accommo- daties	Totaal
Toeristen						
(gasten in Nederlandse logiesaccommodaties)	<i>mln</i>	15,5	5,2	3,5	1,4	25,7
w.v. uit						
Nederland	<i>mln</i>	7,9	4,1	2,7	1,3	16,0
buitenland	<i>mln</i>	7,6	1,1	0,8	0,1	9,6
Overnachtingen						
(overnachtingen van gasten in Nederlandse logiesaccommodaties)	<i>mln</i>	28,4	25,9	22,5	4,1	80,9
w.v. van gasten uit						
Nederland	<i>mln</i>	13,8	19,7	18,5	3,5	55,5
buitenland	<i>mln</i>	14,6	6,2	4,0	0,6	25,4
Gemiddeld aantal overnachtingen per gast in één accommodatie						
w.v. van gasten uit						
Nederland		1,8	5,0	6,4	2,8	3,2
buitenland		1,7	4,9	6,8	2,6	3,5
		1,9	5,5	4,9	5,5	2,6
Netto slaappleatsbezettingsgraad						
(gemiddeld over de maanden van het jaar)	%	42,1	37,0	13,2	22,8	

Bron: CBS.

Inleiding

De toeristische sector neemt in onze economie een belangrijke plaats in. Er is dan ook grote behoefte aan statistische informatie over zowel het binnenlands als uitgaand toerisme. Vóór 1995 brachten het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), het Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen (NBTC) en het Nederlands Research Instituut voor Recreatie en Toerisme (NRIT) ieder hun eigen publicaties op de markt. Om nog beter dan in het verleden op vragen van het (toeristisch) bedrijfsleven, het onderwijs en de overheid in te kunnen spelen, hebben deze instellingen vanaf 1995 hun krachten gebundeld in de 'Publicatiereeks toerisme en recreatie'. In deze reeks wordt jaarlijks een actueel beeld van de ontwikkelingen op het gebied van de toeristisch-recreatieve sector gegeven.

In deze publicatie staat het gebruik van logiesaccommodaties centraal. Daarnaast bestaat genoemde reeks uit het 'Tendrapport Toerisme en Recreatie' van het NRIT, 'Vakanties van Nederlanders' van het CBS, 'Toerisme en recreatie in cijfers' van het CBS en NBTC en de cd-rom 'StatLine' van het CBS. De publicaties zijn met een aantrekkelijke korting als pakket te bestellen. Ze zijn uiteraard ook los verkrijgbaar. Daarnaast heeft het CBS een uitgebreide databank, StatLine genaamd, die via internet gratis kan worden benaderd (<http://statline.cbs.nl>). In aanhangsel V is beschreven hoe gegevens over logiesaccommodaties uit StatLine kunnen worden verkregen.

Er zijn meer gegevens beschikbaar over het aanbod en gebruik van logiesaccommodaties in Nederland, dan in deze publicatie konden worden opgenomen. Voor nadere informatie over publicaties, StatLine en onderzoeken op het gebied van toerisme en vrijetijdsbesteding kunt u contact opnemen met de Infoservice van het CBS, tel. 0900 0227, e-mail infoservice@cbs.nl.

1. Doel en opzet van de publicatie

1.1 Doel van de publicatie

Het CBS wil met deze publicatie een beeld schetsen van het aantal toeristen en hun overnachtingen in Nederland. Daarvoor worden cijfers gepresenteerd over het aantal gasten en hun overnachtingen in logiesaccommodaties in Nederland. Bij de logiesaccommodaties worden onderscheiden: hotels, pensions en jeugdaccommodaties (jeugdhotels en -herbergen), huisjescomplexen, kampeerterreinen en groepsaccommodaties.

Bij de beschrijving wordt gebruik gemaakt van drie belangrijke facetten. Ten eerste is van iedere gast het land van herkomst (woonplaats) bekend. Daarmee kan zowel het inkomend als het binnenlands toerisme in kaart worden gebracht. Ten tweede wordt aandacht besteed aan de regio van bestemming (aanbod en gebruik per provincie en toeristengebied). Tenslotte wordt de ontwikkeling gedurende het verslagjaar gegeven. (aanbod en gebruik van logiesaccommodaties naar maand en kwartaal).

In deze publicatie worden uitsluitend cijfers gepresenteerd over de toeristische verhuur. Deze begrenzing houdt in dat gasten op vast verhuurde standplaatsen en in vast verhuurde huisjes niet worden vermeld ook al zijn er (gebieden met) accommodaties waar meer overnachtingen door vaste gasten worden geregistreerd dan door toeristen.

1.2 Opzet van de publicatie

Hoofdstuk 2 geeft een beschrijving van het aantal geregistreerde gasten en overnachtingen in Nederlandse logiesaccommodaties over de laatste vijf jaren (2000–2004). In hoofdstuk 2 wordt tevens het aanbod van accommodaties en van slaappleaatsen en worden bezettingsgraden weergegeven.

Hoofdstuk 3 bevat gedetailleerde tabellen over het jaar 2004. Met name het aanbod en gebruik van logiesaccommodaties naar maand en kwartaal en naar provincie en toeristengebied zijn in dit hoofdstuk onderwerp van bespreking.

In Aanhangsel I wordt een lijst van gehanteerde begrippen gepresenteerd. Aanhangsel II bevat een beknopte beschrijving van de Statistiek Logiesaccommodaties. Aanhangsel III bevat een cartogram van de Toeristengebieden in Nederland in 2004. Aanhangsel IV geeft een korte uitleg over hoe StatLine gebruikt kan worden om gegevens over aanbod en gebruik van logiesaccommodaties te verkrijgen. De Index tenslotte biedt de mogelijkheid snel een onderwerp te vinden.

2. Aanbod en gebruik van logiesaccommodaties

2.1 Gasten in Nederlandse logiesaccommodaties

Aantal gasten gestegen

Het jaar 2004 biedt een gemengd beeld. De groei van het totaal aantal gasten met 2,9 procent is een saldo van uiteenlopende ontwikkelingen. De ontwikkelingen verschilden tussen de kwartalen in het jaar, tussen de verschillende typen accommodaties en tussen de landen van herkomst. De groei was mede te danken aan een sterk vierde kwartaal. Voorts was de groei geconcentreerd bij de hotels. De kampeerterreinen en bungalowparken boekten een daling. Tenslotte kwam de groei vooral van de minder traditionele landen van herkomst (Zuid Europa, Scandinavië nieuwe EU lidstaten, Amerika, Azië). Het aantal Nederlanders dat in eigen land verbleef is licht gegroeid. Het aantal Duitsers nam relatief sterk af.

In de toeristische branche worden verschillende oorzaken aangewezen. Enkele daarvan op een rij gezet: Low cost vliegverbindingen met Zuid-Europa zorgen voor meer toeristen uit die regio. De opkomst van de low-cost vliegmarkt in Duitsland maakt dat Duitsers eerder geneigd zijn naar andere – goedkopere – landen dan Nederland op reis te gaan. De matig draaiende economie in Duitsland zet de hoeveelheid vakanties en de hoeveelheid geld die daaraan wordt uitgegeven onder druk. De relatief beter draaiende economie in bijvoorbeeld de Verenigde Staten draagt bij aan meer reizen naar het buitenland (ook zakenreizen tellen mee). Ook de reactie op het mindere jaar 2003 (SARS, Irak oorlog) is van belang. Voor met name de verblijfsrecreatie is de slechte zomer van 2003 (veel regen) een factor geweest die het aantal gasten onder druk heeft gezet.

Een gast is iedereen die in een logiesaccommodatie overnacht. Een toerist is iedere reiziger die zich buiten zijn of haar gebruikelijke omgeving begeeft voor ten hoogste een jaar voor recreatie of zaken. In deze publicatie wordt een gast gelijkgesteld aan een meerdaagse toerist. De begrippen gast en toerist worden in deze publicatie naast elkaar gebruikt. Overnacht een toerist tijdens zijn vakantie of verblijf in meer dan één accommodatie (dat wil zeggen op meer dan één adres), dan wordt hij of zij evenzo vele malen als gast meegeteld. Overeenkomstig internationale definities worden onder toeristen ook zakenreizigers begrepen. Wel kan worden aangenomen dat de zakenreizigers vooral in de hotels zullen verblijven en dat de kampeerterreinen en huisjescomplexen vrijwel uitsluitend de recreatieve toeristen zullen herbergen. Als logiesaccommodaties worden aangemerkt hotels en pensions, kampeerterreinen, huisjescomplexen, jeugd- en groepsaccommodaties en combinaties van deze logiesvormen. Gasten op vast verhuurde standplaatsen, in vast verhuurde huisjes en in tweede woningen /stacaravans, gasten verblijvend bij familie of kennissen alsmede gasten op boten worden niet geregistreerd (zie Aanhangsel I).

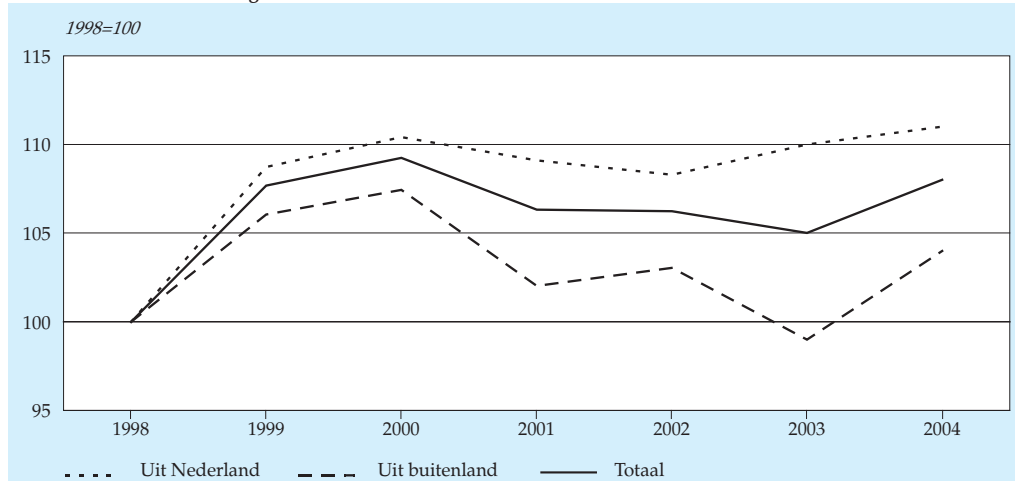
Land van herkomst

De groei van 2,9 procent is zowel gebaseerd op een groei van het aantal Nederlandse gasten met 1,6 procent als op een groei van het aantal buitenlandse gasten met 5,1 procent. Omdat de Nederlanders met 16,0 miljoen de meerderheid (62 procent) van de gasten in logiesaccommodaties vormt, wordt de ontwikkeling van het toerisme in Nederland in belangrijke mate bepaald door de ontwikkeling in het aantal Nederlandse gasten.

Het aandeel van de buitenlandse gasten bedraagt 38 procent, waarvan het grootste deel uit Europa komt. Al jaren vormen de bezoekers uit Duitsland de grootste groep buitenlanders. Met 2,6 miljoen vormden zij in 2004 10 procent van alle gasten. Hun aantal is echter in 2004 met 5,5 procent gedaald. Daarmee is hun aantal gezakt onder dat van 1998. Het tweede voor Nederland belangrijke land in aantallen buitenlandse gasten is het Verenigd Koninkrijk. Met 1,8 miljoen gasten heeft het Verenigd Koninkrijk een aandeel van 7 procent. Hun aantal is met 6,9 procent gestegen. Als derde land volgt België dat met 0,8 miljoen gasten in accommodaties een aandeel van 3 procent heeft. Het aantal Belgische gasten is met 4,1 procent gestegen.

De gasten uit de meeste landen buiten Europa kwamen in grotere mate naar Nederland. Uit Amerika nam het aantal gasten met 13,6 procent toe, uit Azië met 19,8 procent en uit Australië en Nieuw-Zeeland met maar liefst 29 procent. Het aantal gasten uit de laatste groep landen is met 100 duizend echter relatief klein, zodat vrij snel grote schommelingen op kunnen treden. Het aantal gasten uit Afrika nam met 10,2 procent af.

1. Gasten in Nederlandse logiesaccommodaties

Bron: CBS.

In figuur 1 zijn de aantallen geregistreerde gasten van de afgelopen zeven jaar naast elkaar gezet. In de tabellen 1 tot en met 6 van hoofdstuk 3 wordt voor het jaar 2004 en per type accommodatie nader ingegaan op het aantal gasten naar land van woonplaats.

Seizoenpatroon

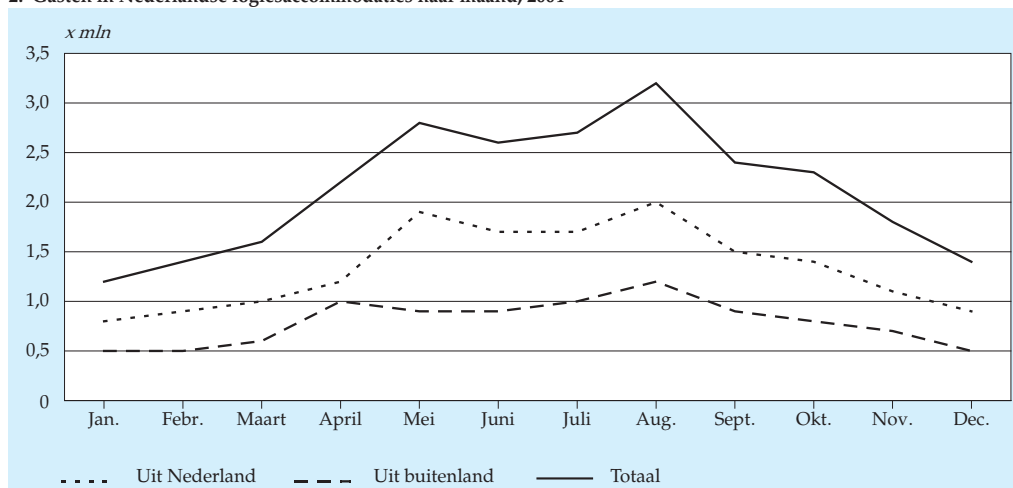
Meer dan 60 procent van de gasten komt in het zomerhalfjaar (april tot en met september). April, mei en juni zijn goed voor bijna 30 procent van alle gasten en juli, augustus en september voor 32 procent. Dit patroon blijft al jaar en dag vrijwel ongewijzigd. Het eerste kwartaal is het minst druk: slechts 16 procent van alle gasten komt in de maanden januari, februari of maart. Uiteraard verschilt dit seizoenpatroon per logiesvorm. Hotels zijn veelal het hele jaar geopend, de meeste kampeerterreinen, vele groepsaccommodaties en soms ook bungalowparken zijn gedurende de wintermaanden gesloten. In figuur 2 is de verdeling van de aantallen gasten over de maanden van het jaar geschetst. Augustus is de topmaand met bijna 3,2 miljoen gasten, januari de hekkensluiter met ongeveer 1,2 miljoen gasten. Het buitenlandse bezoek speelt zich vooral af in de periode van april tot en met augustus met als topmaand augustus. De maanden van mei tot en met augustus vormen het echte hoogseizoen voor het aantal Nederlandse gasten. Voor de buitenlandse gasten begint het al in april (een piek met Pasen). Het verloop van het aantal Nederlandse gasten is meer seizoengebonden dan het verloop van het aantal buitenlandse gasten.

Staat 1
Gasten in Nederlandse logiesaccommodaties naar land van woonplaats

	2000	2001	2002	2003	2004	2001	2002	2003	2004	2004
	%					1998=100				x mln
Nederland	61	62	62	63	62	109	108	110	111	16,0
Buitenland	39	38	38	37	38	102	103	99	104	9,6
w.v.										
Europa	31	30	30	30	30	101	103	101	104	7,6
w.o.										
Duitsland	11	11	11	11	10	100	104	105	100	2,6
België	3	2	3	3	3	102	115	127	132	0,8
Groot-Brittannië	7	8	7	7	7	121	116	103	110	1,8
Frankrijk	2	2	2	2	2	100	112	102	112	0,5
Amerika	5	5	4	4	4	105	96	87	99	1,1
Azië	2	2	2	2	2	95	106	90	108	0,6
Australië en Oceanië	0	0	0	0	0	90	85	73	94	0,1
Afrika	0	1	1	1	0	176	216	163	147	0,1
Totaal	100	100	100	100	100	106	106	105	108	25,7

Bron: CBS.

2. Gasten in Nederlandse logiesaccommodaties naar maand, 2004

Bron: CBS.

In de tabellen 1 tot en met 9 van hoofdstuk 3 wordt voor het jaar 2004 en per type accommodatie nader ingegaan op de verdelingen van de gasten over de maanden en kwartalen.

Regionale spreiding

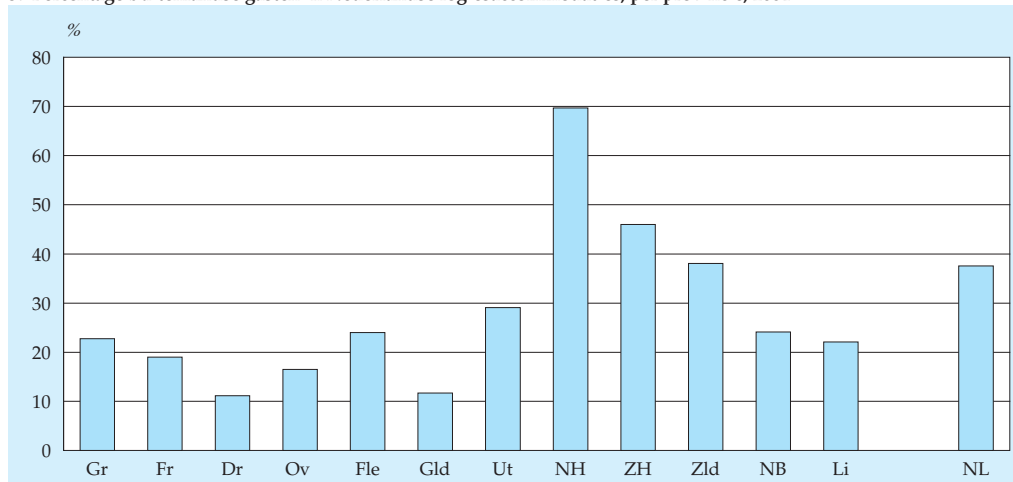
De provincie Noord-Holland trekt sinds jaren verreweg de meeste toeristen. In 2004 bood deze provincie onderdak aan 7,2 miljoen gasten. Daarmee herstelde ze zich van de daling in 2003; het aantal gasten nam met 7,3 procent toe. Noord-Holland herbergt dan ook relatief veel Amerikanen en Britten, en dat zijn juist de groepen waarbij van een relatief omvangrijke groei en herstel sprake was. Amsterdam is de grootste trekpleister. Na Noord-Holland volgen op ruime afstand Zuid-Holland, Limburg, Gelderland en Noord-Brabant. De provincie Groningen trekt de minste toeristen.

Staat 2
Gasten in Nederlandse logiesaccommodaties naar kwartaal

	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.	Totaal	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.	Totaal
	<i>x mln</i>					<i>%</i>				
2000	4,2	7,9	8,5	5,3	25,9	16,4	30,3	32,8	20,5	100,0
2001	4,3	7,5	8,2	5,2	25,2	17,0	29,9	32,5	20,6	100,0
2002	4,3	7,7	8,2	5,0	25,2	17,1	30,5	32,6	19,8	100,0
2003	4,1	7,7	8,2	5,0	24,9	16,5	30,9	32,9	20,1	100,0
2004	4,2	7,6	8,3	5,5	25,7	16,3	29,6	32,3	21,4	100,0

Bron: CBS.

3. Percentage buitenlandse gasten in Nederlandse logiesaccommodaties, per provincie, 2004

Bron: CBS.

Het aandeel buitenlandse gasten varieert sterk van provincie tot provincie (zie figuur 3). In relatie tot de binnenlandse toeristen trekken de 'waterrijke' provincies meer buitenlandse gasten (waaronder veel Duitsers) dan de meer 'bosrijke' provincies. Voor Noord- en Zuid-Holland komen daar nog de Noordzeekust en de aantrekkingskracht van de grote steden (Amsterdam, Den Haag en Rotterdam) bij. Van alle gasten in Noord-Holland komt 70 procent uit het buitenland. De laagste percentages buitenlandse gasten zijn te vinden in Drenthe, Gelderland en Overijssel: respectievelijk 11, 12 en 16 procent.

Staat 3
Gasten in Nederlandse logiesaccommodaties naar bestemmingsprovincie

	2000	2001	2002	2003	2004	2001	2002	2003	2004	2004
	%					1998=100				x mln
Groningen	2	2	2	2	2	115	100	110	105	0,4
Friesland	5	5	5	5	5	113	113	120	110	1,3
Drenthe	5	5	5	5	5	124	125	119	118	1,2
Overijssel	6	6	6	6	6	97	99	105	111	1,6
Flevoland	1	1	1	2	1	39	85	107	101	0,4
Gelderland	11	11	11	12	10	102	100	110	101	2,7
Utrecht	3	3	3	3	3	98	103	88	103	0,9
Noord-Holland	28	28	28	27	28	107	106	101	109	7,2
Zuid-Holland	12	12	12	12	12	109	111	103	108	3,0
Zeeland	6	6	6	6	6	108	113	119	116	1,5
Noord-Brabant	9	10	9	9	10	113	109	105	119	2,5
Limburg	13	12	12	12	11	107	103	100	101	2,9
Nederland	100	100	100	100	100	106	106	105	108	25,7

Bron: CBS.

Staat 4 geeft de verdeling van het aantal gasten over de belangrijkste toeristengebieden weer. De vier grote steden (met Amsterdam als koploper) en de Noordzeebadplaatsen trekken de meeste toeristen met respectievelijk 5,1 en 3,4 miljoen gasten. In 2004 kenden 6 van de 17 toeristengebieden een groei van het aantal gasten. De vier grote steden natuurlijk (plus 12,3 procent), vanwege het belang van de gasten uit de niet-Europese landen en uit Groot-Brittannië. Maar de Utrechtse heuvelrug en 't Gooi en West- en Midden Brabant telden een hogere groei met respectievelijk 16,3 en 14,5 procent. In toeristengebied Twente, Salland en de Vechtstreek steeg het aantal gasten voor het derde jaar op rij.

In de tabellen 10 tot en met 17 van hoofdstuk 3 wordt voor het jaar 2004 en per type accommodatie nader ingegaan op het aantal gasten naar provincie en toeristengebied.

Logiesvorm

Van alle gasten overnachtte 60 procent in een hotel, pension of jeugdaccommodatie. Ruim een vijfde verbleef in een huisje of bungalow en ongeveer een zevende van alle

Staat 4
Gasten in Nederlandse logiesaccommodaties naar toeristengebied¹⁾

	2000	2001	2002	2003	2004	2001	2002	2003	2004	2004
	%					1998=100				x mln
Nederland	100	100	100	100	100	106	106	105	108	25,7
w.o.										
Waddeneilanden	4	5	4	4	4	120	117	114	112	1,1
Noordzeebadplaatsen	13	13	12	14	13	108	100	117	113	3,4
IJsselmeerkust	4	2	3	4	3	74	104	108	100	0,8
Deltagebied	2	2	2	3	3	114	101	118	124	0,7
Meren in Groningen, Friesland en Noord-West Overijssel	1	2	2	2	2	112	92	113	103	0,4
Utrechtse Heuvelrug en 't Gooi	1	2	2	2	2	99	102	92	108	0,5
Veluwe en Veluwerand	8	7	7	8	7	100	95	106	99	1,9
Achterhoek	2	2	2	2	2	113	116	114	108	0,5
Twente, Salland en Vechtstreek	5	5	5	6	6	97	100	105	112	1,5
Groningse, Friese en Drentse zandgronden	6	6	6	6	5	120	126	120	117	1,4
West- en Midden-Brabant	8	8	8	8	9	109	105	101	115	2,2
Oost-Brabant, Noord- en Midden-Limburg en Rijk van Nijmegen	8	8	8	7	7	113	110	103	106	1,9
Zuid-Limburg	6	6	6	6	6	101	100	101	100	1,5
Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht	20	20	21	19	20	107	113	100	108	5,1

¹⁾ Voor de afbakening van de toeristengebieden zie cartogram in aanhangsel III (cartogram toeristengebieden).

Bron: CBS.

Staat 5
Gasten in Nederlandse logiesaccommodaties naar type accommodatie

	2000	2001	2002	2003	2004	2000	2001	2002	2003	2004
	%					x mln				
Hotels, pensions en jeugdaccommodaties	60	60	59	57	60	15,5	15,0	14,9	14,3	15,5
Huisjescomplexen	22	22	21	21	20	5,6	5,5	5,4	5,2	5,2
Kampeertreinen	14	13	14	16	14	3,5	3,4	3,5	4,0	3,5
Groepsaccommodaties	5	5	5	6	6	1,2	1,2	1,3	1,4	1,4
Totaal	100	100	100	100	100	25,9	25,2	25,2	24,9	25,7

Bron: CBS.

gasten op een kampeertrein (exclusief vaste gasten). Dit patroon is vrij stabiel, hoewel vorig jaar relatief slecht was voor de kampeertreinen, waardoor hun aandeel licht is gedaald. Ook de bungalowparken ondervonden een daling van het aantal gasten, waardoor hun aandeel ook iets terugliep. Vergeleken met een jaar geleden ontvingen de hotels juist meer gasten; de groei bedroeg 8,4 procent. Dat heeft voor een deel te maken met de groei van het aantal niet-Europese toeristen, maar ook het aantal Nederlandse en zelfs het aantal Duitse gasten is gestegen. Dat laatste geeft aan dat de terugloop van het aantal Duitse gasten geconcentreerd is in de verblijfsrecreatie. De groepsaccommodaties telden meer gasten in 2004 dan in 2003.

De hotels en pensions kunnen nader worden onderscheiden naar sterrenklasse. Verreweg de meeste hotelgasten (70 procent) overnachtten in 2004 (net als in voorgaande jaren) in een drie- of viersterrenhotel. De vijfsterrenhotels worden vooral bezocht door buitenlanders (79 procent). Daarnaast ontvangen ook de hotels met 1 ster relatief veel buitenlanders (van de tien gasten komen er zes uit het buitenland).

De groei van het aantal hotelgasten deed zich bij bijna alle sterklassen voor. Alleen de tweesterrenhotels boekten minder gasten in 2004 dan in 2003. Daarmee kon deze

Staat 6
Gasten in Nederlandse hotels en pensions naar sterrenklasse, 2004

	Eenheid	Hotels naar sterrenklasse					Pensions en hotels zonder ster	Totaal
		5	4	3	2	1		
Totaal gasten	mln	1,6	6,2	4,6	1,1	0,6	1,3	15,5
w.o. afkomstig uit het buitenland	%	79	45	43	43	61	51	49

Bron: CBS.

categorie de al langer bestaande neerwaarts trend niet doorbreken. De groei bij de één-, vier- en vijfsterrenhotels lag boven het gemiddelde, die bij de pensions en de nul- en driesterrenhotels daaronder.

In de tabellen 18 en 19 van hoofdstuk 3 wordt voor het jaar 2004 nader ingegaan op de verdeling van de gasten naar logiesvorm en land van woonplaats. Daaruit komt naar voren dat de Britse gasten in overgrote meerderheid (95 procent) in hotels overnachtten. Nederlanders en Duitsers daarentegen zoeken in meerderheid andere logiesvormen op. Van de Nederlanders overnachtte 49 procent en van de Duitsers 48 procent in een hotel. De Belgen zitten tussen de Duitsers en Britten in: van hen verbleef 60 procent in een hotel

2.2 Overnachtingen in Nederlandse logiesaccommodaties

Aantal overnachtingen gedaald

De Nederlandse logiesverstreckende bedrijven noteerden in 2004 80,9 miljoen toeristische overnachtingen. Hiermee is het aantal overnachtingen ten opzichte van 2003 gedaald met 0,4 procent. Het beeld wisselt de laatste jaren: in 2003 was het aantal overnachtingen gedaald met 1,4 procent, in 2002 gestegen met 2,4 procent, en in 2001 gedaald met 3 procent. Omdat het totaal aantal gasten is gestegen is de gemiddelde overnachtingsduur afgenomen van 3,3 tot 3,2 nachten in één accommodatie.

Een toeristische overnachting betreft iedere overnachting die in een logiesaccommodatie is doorgebracht, ongeacht het doel van het bezoek. Er wordt dus geen onderscheid gemaakt tussen overnachtingen voor zakelijke en overige doelen.

In grote lijnen wordt door de informatie over het aantal overnachtingen hetzelfde beeld geschetst van de ontwikkeling van het toerisme in Nederland als door de informatie over het

Staat 7
Gasten in Nederlandse hotels en pensions naar sterrenklasse

	2000	2001	2002	2003	2004	2001	2002	2003	2004	2004	
	%					1998=100					x mln
Hotels met sterren											
w.o.											
5 sterren	9	10	11	10	10	105	107	100	109	1,6	
4 sterren	38	38	38	39	40	111	109	108	121	6,2	
3 sterren	30	31	32	30	30	110	112	102	108	4,6	
2 sterren	9	8	8	8	7	81	78	76	74	1,1	
1 ster	3	3	4	4	4	91	103	88	111	0,6	
Pensions en hotels zonder ster ¹⁾	11	9	8	9	9	88	79	84	86	1,3	
Totaal	100	100	100	100	100	104	103	99	107	15,5	

¹⁾ Herziening van het aantal gasten in 1998 heeft tot een bijstelling van de indexcijfers geleid.

Bron: CBS.

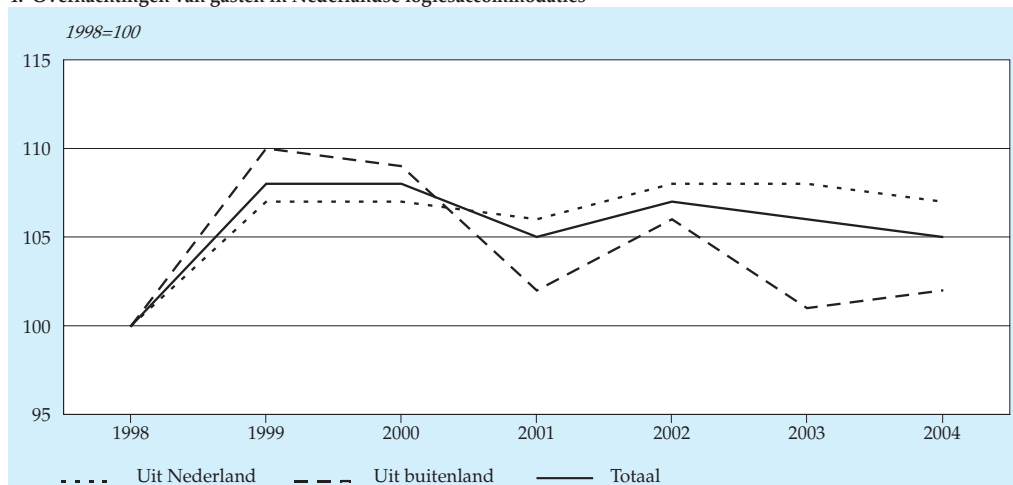
aantal gasten, zoals weergegeven in paragraaf 2.1. Toch bieden de overnachtingen belangrijke aanvullende informatie. Ten eerste komen bij de overnachtingen geen dubbeltellingen voor, terwijl deze bij de gasten wel kunnen voorkomen (zie paragraaf 2.1.). Ten tweede wordt een belangrijk aspect toegevoegd: de gemiddelde verblijfsduur in één logiesaccommodatie: Nederlandse, maar ook Duitse gasten verblijven gemiddeld veel langer in één accommodatie dan bijvoorbeeld Japanse.

Land van herkomst

Het aantal toeristische overnachtingen door Nederlanders is in 2004, voor het tweede jaar op rij, gedaald: met 0,6 procent tot 55,5 miljoen. De gemiddelde overnachtingsduur is nauwelijks veranderd, ondanks dat het aantal gasten uit Nederland, ook voor het tweede jaar op rij, is gestegen (een kleine daling van de gemiddelde duur van de overnachting van 3,54 naar 3,47). Het aantal overnachtingen van buitenlanders is in 2004 met 0,2 procent nauwelijks gestegen en bedraagt 25,4 miljoen.

Gasten uit Europa zorgen voor de overgrote meerderheid van de overnachtingen, met 21,6 miljoen. Daarvan komt ruim de helft voor rekening van Duitse toeristen. Niet alleen het aantal Duitse gasten is afgenomen, ook hun aantal overnachtingen is gedaald met 6,5 procent ten opzichte van 2003. Het aantal overnachtingen is met 10,6 miljoen 1,1 miljoen minder dan in 2000. De daling van het aantal overnachtingen door de Britse toeristen in 2003 blijkt vooralsnog tijdelijk. Vóór 2003 zorgden de Britten voor een gestage groei van het aantal overnachtingen. In 2004 groeide het aantal overnachtingen door Britten met 2,2 procent tot 3,6 miljoen. Het aantal overnachtingen door gasten uit België is met 2,3 procent gestegen tot 2,2 miljoen. In figuur 4 zijn de uitkomsten voor de periode 2000–2004 weergegeven.

4. Overnachtingen van gasten in Nederlandse logiesaccommodaties

Bron: CBS.

Staat 8
Overnachtingen in Nederlandse logiesaccommodaties naar land van woonplaats van de gasten

	2000	2001	2002	2003	2004	2001	2002	2003	2004	2004
	%					1998=100				x mln
Nederland	67	68	68	69	69	106	108	108	107	55,5
Buitenland	33	32	32	31	31	102	106	101	102	25,4
w.v.										
Europa	28	27	27	27	27	102	106	104	103	21,6
w.o.										
Duitsland	14	13	14	14	13	97	104	103	96	10,6
België	2	2	2	3	3	99	114	125	128	2,2
Groot-Brittannië	5	5	5	4	4	127	122	106	108	3,6
Frankrijk	1	1	1	1	1	103	115	110	117	1,0
Amerika	3	3	3	2	3	107	96	86	94	2,1
Azië	1	1	1	1	1	94	104	88	100	1,1
Australië en Oceanië	0	0	0	0	0	87	80	73	90	0,2
Afrika	0	0	0	0	0	151	187	139	120	0,2
Totaal	100	100	100	100	100	105	107	106	105	80,9

Bron: CBS.

In 2004 is de overnachtingsduur van de Duitsers gestabiliseerd op 4,0 nachten in één accommodatie. Deze gemiddelde verblijfsduur is wel de hoogste van alle landen. Dit hangt samen met het aantal Duitsers op campings, waar de gemiddelde verblijfsduur langer is dan in hotels. Hun gemiddelde ligt zelfs nog hoger dan dat van de Nederlandse gasten. Gasten uit Amerika en Azië hebben met 1,9 nachten de kortste gemiddelde verblijfsduur.

Duitse toeristen lijken in hun vakantiepatroon in Nederland op de Nederlandse. 'Vakantie houden' in Nederland (strand, watersport) zal voor hen in het algemeen voorop staan en niet zozeer het in korte tijd bezoeken van veel bezienswaardigheden, zoals bekend is van de Amerikanen en Japanners (waaronder overigens ook veel zakenreizigers zijn). In iets mindere mate geldt dit vakantiepatroon ook nog voor de Belgische toeristen, met hun gemiddelde aantal overnachtingen van 2,7. De overige buitenlandse toeristen zullen meer speciaal naar Nederland komen voor sightseeing of een speciaal evenement; gemiddeld verblijven deze toeristen twee nachten in één accommodatie.

Dat de gemiddelde verblijfsduur in één accommodatie over het algemeen vrij laag ligt, wordt behalve door kortverblijvende (recreatieve) toeristen ook veroorzaakt door zakenreizigers die gemiddeld veel korter blijven dan vakantiegangers. Een andere reden voor de korte gemiddelde verblijfsduur in één accommodatie is dat vakantiegangers soms op verschillende plaatsen verblijven (het rondtrekken met een camper is een goed voorbeeld), terwijl in de statistiek slechts het aantal overnachtingen in één accommodatie, dat wil zeggen op één adres, wordt waargenomen.

Staat 9
Gemiddeld aantal overnachtingen in één logiesaccommodatie naar land van woonplaats van de gasten

	2000	2001	2002	2003	2004
Nederland	3,5	3,5	3,6	3,5	3,5
Buitenland	2,7	2,7	2,7	2,8	2,6
w.v.					
Europa	2,9	2,9	3,0	2,9	2,8
w.o.					
Duitsland	4,1	4,0	4,2	4,0	4,0
België	2,8	2,7	2,8	2,7	2,7
Groot-Brittannië	2,2	2,1	2,2	2,1	2,0
Frankrijk	2,0	2,0	2,0	2,1	2,0
Amerika	2,0	2,0	2,0	1,9	1,9
Azië	2,0	1,9	1,9	1,9	1,8
Australië en Oceanië	2,1	2,0	2,0	2,1	2,0
Afrika	2,3	2,1	2,1	2,1	2,0
Totaal	3,2	3,2	3,3	3,3	3,2

Bron: CBS.

In de tabellen 1 tot en met 6 van hoofdstuk 3 wordt, voor het jaar 2004 en per type accommodatie, uitgebreider ingegaan op het aantal overnachtingen naar land van woonplaats.

Staat 10
Overnachtingen in Nederlandse logiesaccommodaties naar kwartaal

	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.	Totaal	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.	Totaal
	<i>x mln</i>					<i>%</i>				
<i>Totaal overnachtingen</i>										
2000	10,4	23,6	34,4	14,1	82,6	12,6	28,6	41,7	17,1	100,0
2001	10,6	22,9	33,3	13,7	80,5	13,1	28,4	41,4	17,0	100,0
2002	11,0	23,7	34,1	13,5	82,4	13,3	28,8	41,4	16,4	100,0
2003	10,0	23,9	34,1	13,2	81,2	12,3	29,4	42,0	16,3	100,0
2004	10,2	23,2	33,9	13,6	80,9	12,6	28,7	41,9	16,8	100,0
<i>Gemiddeld aantal overnachtingen per gast in één accommodatie</i>	<i>abs.</i>									
2000	2,5	3,0	4,1	2,7	3,2					
2001	2,5	3,0	4,1	2,6	3,2					
2002	2,6	3,1	4,2	2,7	3,3					
2003	2,5	3,1	4,2	2,6	3,3					
2004	2,4	3,0	4,1	2,5	3,2					

Bron: CBS.

Seizoenpatroon

Het aantal toeristische overnachtingen in de Nederlandse logiesaccommodaties kent een sterk seizoenpatroon, dat weinig verschilt van jaar tot jaar. In 2004 vindt 43 procent van het aantal overnachtingen plaats in de zomermaanden juni, juli en augustus (en 42 procent in het derde kwartaal). Uiteraard wisselt het seizoenbeeld sterk per logiesvorm. Hotels zijn veelal het hele jaar geopend, bungalowparken zijn soms de wintermaanden gesloten en de kampeerterreinen moeten het vooral van de zomer hebben.

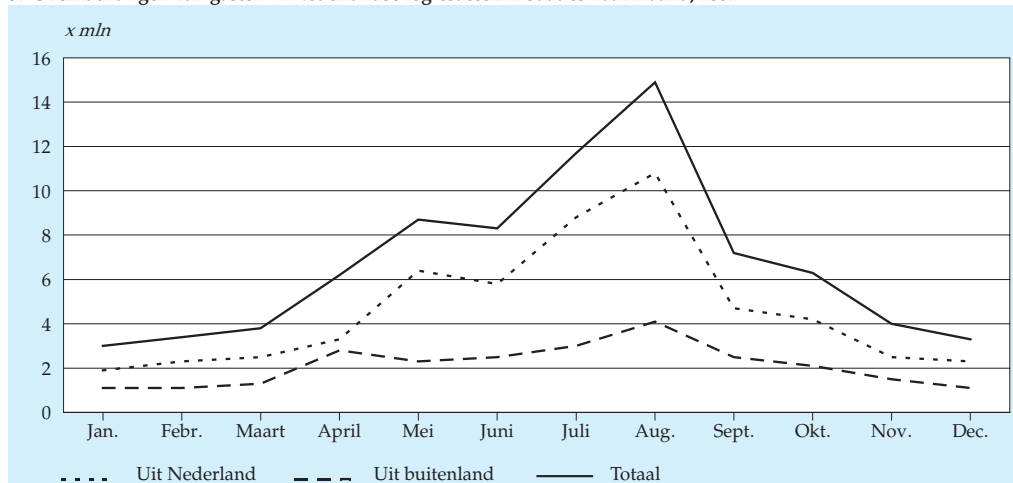
In figuur 5 is de verdeling van de overnachtingen over de maanden van 2004 geschetst. Augustus is de absolute topmaand met 14,9 miljoen overnachtingen, januari hekkensluiter met 3,0 miljoen. De verdeling over de maanden van de overnachtingen door Nederlanders en buitenlanders verschilt vooral gedurende de maanden mei tot en met augustus. Weliswaar zijn ook bij de buitenlandse overnachtingen juli en augustus de topmaanden, maar het verschil met de overige maanden van het jaar is veel minder sterk dan bij de Nederlanders. Voor de buitenlanders begint het seizoen in april met de paasdagen.

In de tabellen 1 tot en met 9 van hoofdstuk 3 wordt voor het jaar 2004 en per type accommodatie nader ingegaan op de verdeling van het aantal overnachtingen naar maand en kwartaal.

Regionale spreiding

De provincie Noord-Holland telde in 2004, net als in voorgaande jaren, de meeste toeristische overnachtingen. Er werden 17,2 miljoen overnachtingen in logiesaccommodaties in deze provincie gerealiseerd. Dat is een groei van 4,0 procent ten

5. Overnachtingen van gasten in Nederlandse logiesaccommodaties naar maand, 2004

Bron: CBS.

opzichte van 2003, maar dit aantal ligt nog wel onder het (top)niveau van 1999 (18,1 miljoen). De groei is hoger dan het gemiddelde van 0,2 procent. De goed vertegenwoordigde hotelsector en de concentratie van niet-Europese toeristen in deze provincie zijn hier de achterliggende factoren. Gelderland en Limburg zijn na Noord-Holland provincies met veel overnachtingen in accommodaties. De ontwikkeling in die provincies was echter tegenovergesteld aan Noord-Holland. Zij boekten in 2004 een afname met respectievelijk 11,3 en 2,2 procent. De aantallen overnachtingen kwamen daarmee uit op 9,1 en 9,8 miljoen nachten. Flevoland en Groningen sluiten de rij. Provincies met een gegroeid aantal overnachtingen zijn, naast Noord-Holland: Noord-Brabant, Overijssel en Utrecht.

Toeristen die de provincies Zeeland, Drenthe en Friesland als bestemming kiezen, blijven gemiddeld het langst met respectievelijk 5,5, 4,1 en 3,9 nachten. Utrecht en Noord- en Zuid-Holland worden gemiddeld slechts kort bezocht, met tussen de 2,2 en 2,5 nachten (hier zal het aantal zakenreizigers zich ook doen gelden).

In Noord-Holland komt 65 procent van het totaal aantal overnachtingen op naam van de buitenlandse toeristen. Zuid-Holland en Zeeland boeken ook een groot deel buitenlandse overnachtingen. In de overige provincies zijn de Nederlanders met meer dan tweederde in de meerderheid. Vooral Drenthe, Overijssel en Gelderland moeten het van de Nederlandse vakantieganger hebben. Zij vertegenwoordigen circa 90 procent van het totaal aantal overnachtingen in deze provincies. Als wij de voorkeur voor provincies bezien naar de herkomst van de bezoekers, dan springt de

Staat 11
Overnachtingen van gasten in Nederlandse logiesaccommodaties naar provincie

	2000	2001	2002	2003	2004	2001	2002	2003	2004	2004
	%					1998=100				x mln
Groningen	1	2	1	2	1	125	101	117	107	1,2
Friesland	6	6	6	7	6	105	113	115	103	4,9
Drenthe	7	7	7	6	6	109	114	104	100	5,0
Overijssel	6	6	6	6	7	98	102	104	111	5,5
Flevoland	2	1	2	2	2	41	89	103	91	1,5
Gelderland	12	12	12	13	11	97	97	104	92	9,1
Utrecht	2	2	3	2	2	96	106	85	94	1,9
Noord-Holland	21	21	21	20	21	106	107	103	107	17,2
Zuid-Holland	10	10	10	9	9	112	121	107	107	7,6
Zeeland	9	9	9	10	10	107	110	123	120	8,3
Noord-Brabant	10	11	10	10	11	118	114	108	124	8,9
Limburg	13	13	13	12	12	105	102	98	96	9,8
Nederland	100	100	100	100	100	105	107	106	105	80,9

Bron: CBS.

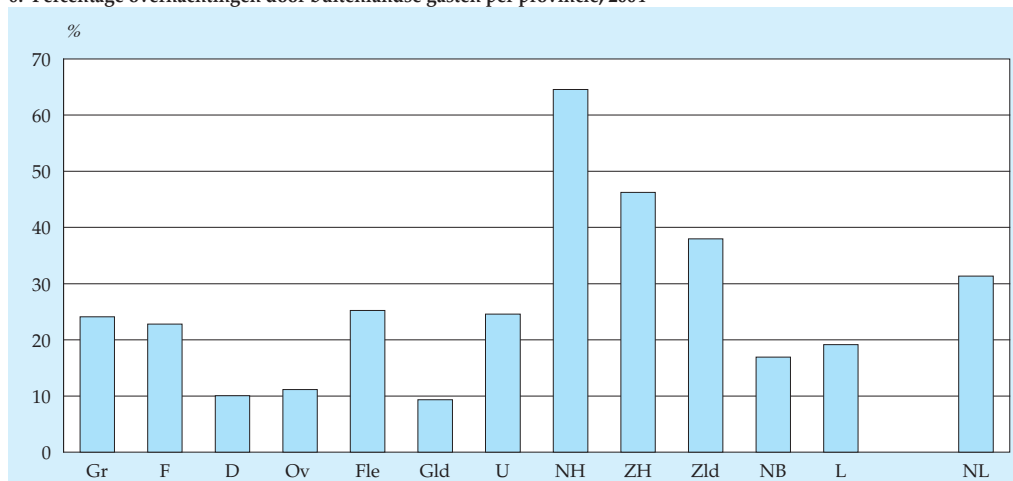
Staat 12
Gemiddeld aantal overnachtingen van gasten in één accommodatie naar provincie

	2000	2001	2002	2003	2004
Groningen	2,9	2,9	2,7	2,9	2,7
Friesland	4,0	3,9	4,1	4,0	3,9
Drenthe	4,3	4,2	4,4	4,2	4,1
Overijssel	3,5	3,5	3,5	3,4	3,4
Flevoland	4,3	4,4	4,5	4,1	3,8
Gelderland	3,5	3,6	3,6	3,5	3,4
Utrecht	2,3	2,4	2,5	2,3	2,2
Noord-Holland	2,4	2,4	2,5	2,5	2,4
Zuid-Holland	2,5	2,6	2,8	2,6	2,5
Zeeland	5,2	5,3	5,2	5,5	5,5
Noord-Brabant	3,7	3,5	3,5	3,5	3,5
Limburg	3,3	3,4	3,4	3,4	3,3
Nederland	3,2	3,2	3,3	3,3	3,2

Bron: CBS

voorkeur voor Zeeland en Friesland van de Duitsers in het oog (naast de meer gebruikelijke voorkeuren voor Noord- en Zuid-Holland en Limburg). De Belgische toeristen hebben een relatief sterke voorkeur voor Noord-Brabant en Zeeland (naast die voor Noord- en Zuid-Holland en Limburg). De Britten concentreren zich op Noord-Holland (62 procent van de overnachtingen vond daar plaats) en op Zuid-Holland (15 procent).

6. Percentage overnachtingen door buitenlandse gasten per provincie, 2004

Bron: CBS.

Staat 13 geeft de verdeling van het aantal overnachtingen naar toeristengebied weer. Net als voorgaande jaren staan de Noordzeebadplaatsen in 2004 met afstand bovenaan met 13,6 miljoen overnachtingen, 17 procent van het totaal aantal overnachtingen. Wel is hun aandeel iets afgenomen, omdat het aantal overnachtingen in dit toeristengebied daalde met 4,5 procent. De vier grote steden komen met 9,9 miljoen op de tweede plaats; hun relatieve aandeel is toegenomen.

Staat 13
Overnachtingen van gasten in Nederlandse logiesaccommodaties naar toeristengebied¹⁾

	2000	2001	2002	2003	2004	2001	2002	2003	2004	2004
	%					1998=100				x mln
Nederland	100	100	100	100	100	105	107	106	105	80,9
w.o.										
Waddeneilanden	7	7	7	7	7	105	107	104	100	5,3
Noordzeebadplaatsen	16	16	16	18	17	107	108	117	112	13,6
IJsselmeerkust	4	3	4	4	3	72	103	108	94	2,8
Deltagebied	3	3	3	3	3	111	105	125	124	2,8
Meren in Groningen, Friesland en Noord-West Overijssel	1	2	2	2	2	121	94	110	99	1,3
Utrechtse Heuvelrug en 't Gooi	2	2	2	2	2	97	103	89	93	1,3
Veluwe en Veluwerand	9	8	8	9	8	93	94	101	87	6,3
Achterhoek	2	2	2	2	2	110	112	104	110	1,9
Twente, Salland en Vechtstreek	6	6	6	6	7	98	102	104	111	5,3
Groningse, Friese en Drentse zandgronden	8	8	8	7	7	107	114	105	99	5,7
West- en Midden-Brabant	8	9	9	8	10	115	113	109	124	7,7
Oost-Brabant, Noord- en Midden-Limburg en Rijk van Nijmegen	10	10	9	9	9	114	110	101	105	7,4
Zuid-Limburg	5	5	5	5	5	94	92	95	87	3,9
Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht	12	12	13	11	12	108	119	102	108	9,9

¹⁾ Zie voor de afbakening van de toeristengebieden aanhangsel III (cartogram toeristengebieden).

Bron: CBS.

Gemiddeld verbleven de gasten in de logiesverstreckende bedrijven met 5,0 overnachtingen het langst op de Waddeneilanden. Ook de Groningse, Friese en Drentse zandgronden en het Deltagebied scoren hoog met ieder een gemiddelde van 4,1 overnachtingen. Dit zijn typische vakantiegebieden. De grote steden vormen het contrast: met een gemiddelde van 1,9 overnachting zijn zij het domein van de zakenmensen en de (buitenlandse) toeristen die kort de stad bezoeken.

In de tabellen 10 tot en met 17 van hoofdstuk 3 wordt voor 2004 en per type accommodatie nader ingegaan op het aantal overnachtingen naar provincie en toeristengebied.

Staat 14
Gemiddeld aantal overnachtingen van gasten in één accommodatie naar toeristengebied¹⁾

	2000	2001	2002	2003	2004
Nederland	3,2	3,2	3,3	3,3	3,2
w.o.					
Waddeneilanden	5,0	4,9	5,1	5,1	5,0
Noordzeebadplaatsen	4,0	4,0	4,4	4,1	4,0
IJsselmeerkust	3,5	3,4	3,5	3,6	3,3
Deltagebied	4,0	4,0	4,3	4,4	4,1
Meren in Groningen, Friesland en Noord-West Overijssel	3,2	3,5	3,3	3,1	3,1
Utrechtse Heuvelrug en 't Gooi	2,8	2,9	3,0	2,8	2,5
Veluwe en Veluwerand	3,7	3,6	3,8	3,7	3,4
Achterhoek	3,2	3,6	3,6	3,4	3,8
Twente, Salland en Vechtstreek	3,5	3,5	3,6	3,5	3,4
Groningse, Friese en Drentse zandgronden	4,3	4,2	4,3	4,2	4,1
West- en Midden-Brabant	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
Oost-Brabant, Noord- en Midden-Limburg en Rijk van Nijmegen	4,0	4,0	4,0	3,9	3,9
Zuid-Limburg	2,6	2,7	2,7	2,8	2,6
Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht	2,0	2,0	2,1	2,0	1,9

¹⁾ Zie voor de afbakening van de toeristengebieden aanhangsel III (cartogram toeristengebieden).

Bron: CBS.

Hotelovernachtingen: aandeel en ontwikkeling enkele groepen buitenlandse toeristen

Lange tijd wordt in dit jaarlijkse boekwerk aangegeven dat het aandeel van de Duitse toeristen omvangrijk is. Daarmee impliciet aangevend dat zij van belang zijn voor de Nederlandse toeristische branche. Dat is ook zo, maar over langere termijn wordt duidelijk dat dat belang vroeger nog veel groter was.

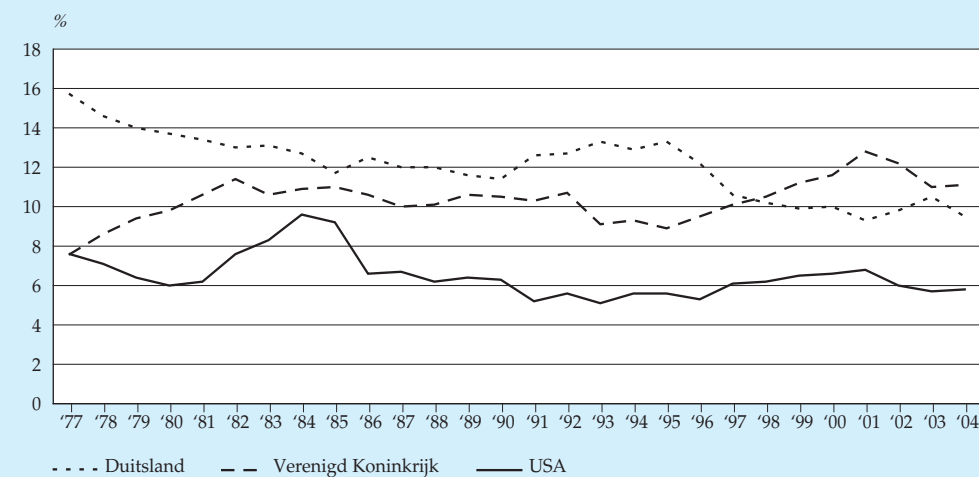
In figuur A van dit kader staan de procentuele aandelen van enkele landen van herkomst in het aantal hotelovernachtingen. Ondanks enkele wijzigingen in de methode van waarneming (in 1988 en 1998) geeft dit aandeel wel een goede indruk van die ontwikkeling. Dit percentage is namelijk minder gevoelig voor de wijzigingen in methode.

Uit figuur A blijkt dat het aandeel Duitse (hotel)overnachtingen een neerwaartse trend vertoont, met een tijdelijke opleving in de periode 1991–1995. De ontwikkeling van het aandeel overnachtingen door Britten lijkt bijna spiegelbeeldig. Het aandeel overnachtingen door Amerikanen (uit de VS) schommelt sinds 1986 rond de 6 procent.

Omdat sinds 1998 ook over meer landen bij de hotels wordt waargenomen, kan de ontwikkeling van bijvoorbeeld de landen van de Eurozone en van enkele in 2004 tot de Europese Unie toegetreden landen worden weergegeven. In figuur B is dat gebeurd.

Het aantal overnachtingen van toeristen uit landen van de Eurozone is in tussen 1998 en 2004 toegenomen, met enkel een 'dip' in 2001. Het aantal overnachtingen van toeristen uit Tsjechië, Slowakije en Hongarije, nieuwe lidstaten in 2004, is in 2004 sterk gestegen.

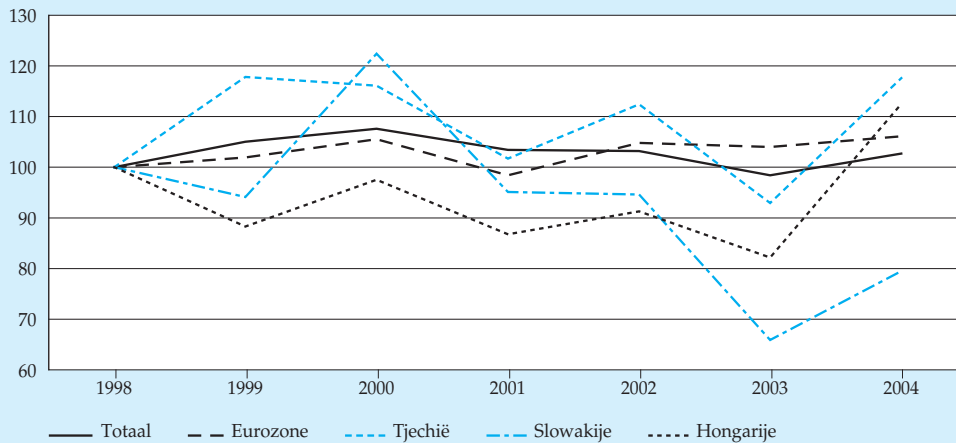
A. Aandeel van buitenlanders in hotelovernachtingen

Bron: CBS.

B. Hotelovernachtingen voor enkele landen van herkomst

index 1998=100

Bron: CBS.

Logiesvorm

In paragraaf 2.1 is aangegeven dat 60 procent van alle gasten in een hotel, pension of jeugdherberg overnacht. Gerekend naar het aantal overnachtingen blijkt dat met 28,4 miljoen overnachtingen slechts 35 procent van het totale aantal nachten is doorgebracht in deze groep accommodaties. Gasten in hotels en pensions kenmerken zich dan ook door een relatief kort verblijf van gemiddeld 1,8 nacht. De verblijfsduur op een kampeerterrein is het langst: in 2004 zijn er gemiddeld 6,4 nachten doorgebracht. Dit is een relatief grote stijging ten opzichte van 2003, maar is ten opzichte van 2002 en eerder niet zo omvangrijk. De overig verblijfsrecreatieve logiesverstrekkers (bungalowparken en groepsverblijven) zagen een daling van de gemiddelde overnachtingduur. De overnachtingduur in de hotelsector daalde ook ten opzichte van 2003.

Doorgaans wordt tweederde van de hotelovernachtingen doorgebracht in een drie- of viersterrenhotel; dit aandeel is de laatste jaren redelijk stabiel. In de vijfsterrenhotels komt 80 procent van de overnachtingen voor rekening van buitenlandse gasten. Ook in de hotels met één ster overnachtten relatief veel buitenlanders. In dat segment zorgen de buitenlandse toeristen voor 67 procent van het aantal overnachtingen.

De hotelsector als geheel boekte 4,4 procent meer overnachtingen, na drie jaren van teruggang. De hotels met 2 sterren ondervonden als enige categorie een daling van het aantal overnachtingen; de overige categorieën deelden in de groei. De gemiddelde verblijfsduur per sterrenklasse wijzigt niet veel van jaar op jaar.

In de tabellen 18 en 19 van hoofdstuk 3 wordt voor het jaar 2004 nader ingegaan op de verdeling van de overnachtingen naar logiesvorm en land van woonplaats.

Staat 15
Overnachtingen van gasten in Nederlandse logiesaccommodaties naar type accommodatie

	2000	2001	2002	2003	2004	2000	2001	2002	2003	2004
	%					<i>x mln</i>				
<i>Totaal overnachtingen</i>										
Hotels, pensions en jeugdaccommodaties	36	35	35	33	35	29,7	28,6	28,5	27,2	28,4
Huisjescomplexen	34	35	34	33	32	28,2	27,9	28,2	26,8	25,9
Kampeertreinen	25	25	26	29	28	20,9	20,4	21,5	23,1	22,5
Groepsaccommodaties	4	5	5	5	5	3,7	3,6	4,2	4,1	4,1
Totaal	100	100	100	100	100	82,6	80,5	82,4	81,2	80,9
<i>Gemiddeld aantal overnachtingen per gast in één accommodatie</i>	<i>abs.</i>									
Hotels, pensions en jeugdaccommodaties	1,9	1,9	1,9	1,9	1,8					
Huisjescomplexen	5,0	5,0	5,2	5,1	5,0					
Kampeertreinen	6,0	6,1	6,2	5,8	6,4					
Groepsaccommodaties	3,1	2,9	3,2	3,0	2,8					
Totaal	3,2	3,2	3,3	3,3	3,2					

Bron: CBS.

Staat 16
Overnachtingen van gasten in Nederlandse hotels en pensions naar sterrenklasse, 2004

	Eenheid	Hotels naar sterrenklasse					Pensions en hotels zonder ster	Totaal
		5	4	3	2	1		
Totaal overnachtingen w.o. van gasten afkomstig uit het buitenland	<i>mln</i>	2,6	10,9	8,6	2,2	1,3	2,8	28,4
Gemiddeld aantal overnachtingen per gast in één hotel/pension	%	80	47	47	47	67	55	52
		1,6	1,7	1,9	2,1	2,1	2,1	1,8

Bron: CBS.

2.3 Aanbod en bezettingsgraad van Nederlandse logies-accommodaties

Aanbod

In 2004 stonden 6463 logiesverstrekkende bedrijven (vestigingen) voor toeristische verhuur bij het CBS geregistreerd die voldeden aan de criteria voor toezending van de maandelijkse vragenlijst (zie Aanhangsel I). Niet alle accommodaties zijn echter het gehele jaar geopend. In figuur 7 is aangegeven hoeveel accommodaties er per maand geopend waren.

De maanden april tot en met september vormen qua aanbod duidelijk het hoogseizoen. Ook in oktober (met de herfstvakantie) zijn nog veel toeristische bedrijven geopend. In de maanden november tot en met maart zijn veel bedrijven gesloten, vooral kampeerterreinen. De kampeerterreinen die in de winter nog wel geopend zijn, zijn vooral 'gemengde' bedrijven, dat wil zeggen bedrijven die ook bungalows verhuren en daarom toch geopend zijn.

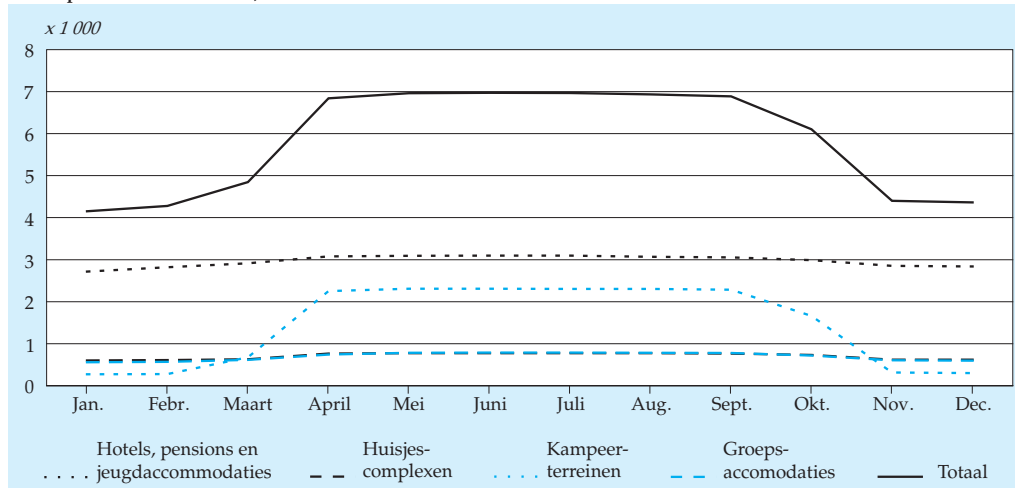
Door de aanwezigheid van gemengde bedrijven tellen de onderscheiden soorten accommodaties niet op tot het totaal van 6 463 maar tot 7 080; een bedrijf met

Staat 17
Overnachtingen van gasten in Nederlandse hotels en pensions naar sterrenklasse

	2000	2001	2002	2003	2004	2001	2002	2003	2004	2004
<i>Totaal overnachtingen</i>										
	%					1998=100				x mln
Hotels met sterren										
w.v.										
5 sterren	8	9	9	9	9	103	104	99	102	2,6
4 sterren	35	35	35	37	38	110	110	109	119	10,9
3 sterren	31	33	32	31	30	111	110	101	102	8,6
2 sterren	10	9	9	9	8	86	85	78	74	2,2
1 ster	4	4	5	4	5	94	107	90	110	1,3
Pensions en hotels zonder ster	12	10	9	10	10	85	81	82	83	2,8
Totaal	100	100	100	100	100	103	103	98	103	28,4
<i>Gemiddeld aantal overnachtingen per gast in één accommodatie</i>										
	abs.									
Hotels met sterren										
w.v.										
5 sterren	1,7	1,7	1,7	1,7	1,6					
4 sterren	1,8	1,8	1,8	1,8	1,7					
3 sterren	2,0	2,0	1,9	2,0	1,9					
2 sterren	2,1	2,2	2,3	2,2	2,1					
1 ster	2,3	2,2	2,2	2,2	2,1					
Pensions en hotels zonder ster	2,1	2,1	2,2	2,1	2,1					
Totaal	1,9	1,9	1,9	1,9	1,8					

Bron: CBS.

7. Geopende accommodaties, 2004

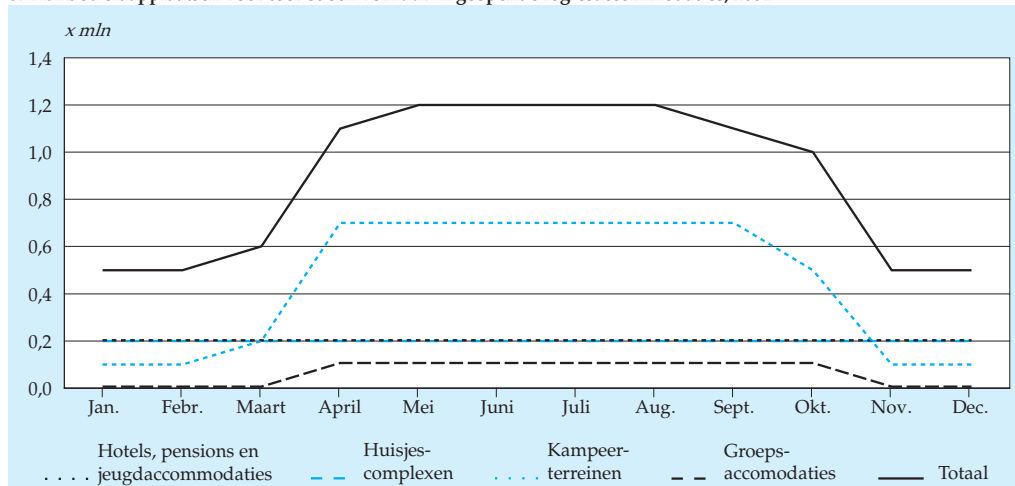

Bron: CBS.

kampeerplaatsen en bungalows wordt bij beide logiesvormen meegeteld. Ook in figuur 7 is dit het geval. In figuur 8 wordt het aantal slaapplekken weergegeven dat per maand beschikbaar is voor toeristische verhuur. Hier tellen de onderscheiden logiesaccommodaties wel op tot het totaal, omdat per gemengd bedrijf een onderscheid kan worden gemaakt naar bijvoorbeeld slaapplekken in huisjes en kampeerslaapplekken (inclusief trekkershutten).

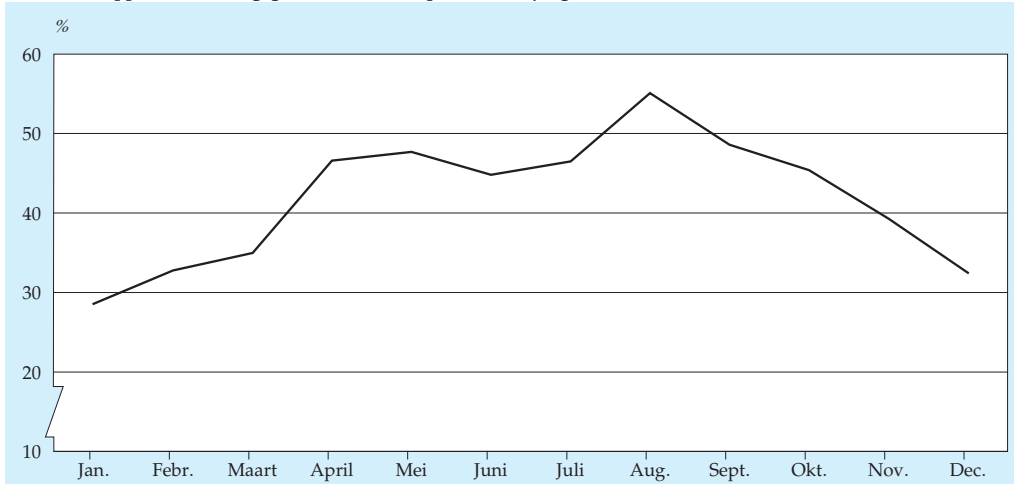
In de maanden april tot en met oktober heeft men in Nederland de keus uit ruim 1,2 miljoen slaapplekken. In de wintermaanden daalt dit tot rond de 500 duizend.

8. Aanbod slaapplekken voor toeristisch verhuur in geopende logiesaccommodaties, 2004

Bron: CBS.

9. Netto slaappleats-bezettingsgraad voor hotels, pensions en jeugdaccommodaties, 2004

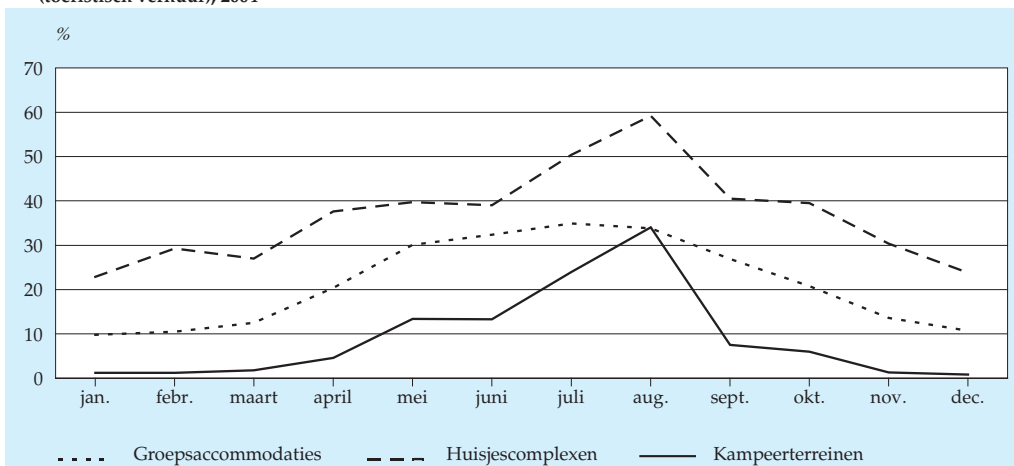
Bron: CBS.

In de tabellen 7 tot en met 9 van hoofdstuk 3 zijn, voor 2004 en per type accommodatie, de aantallen accommodaties en slaappleatsen per maand vermeld. In de tabellen 10 tot en met 17 zijn per provincies en per toeristengebied de aantallen accommodaties en slaappleatsen vermeld die in 2004 ten minste één maand geopend waren.

Bezettingsgraad

Per maand kan per logiesvorm een netto *slaappleats*bezettingsgraad worden berekend. Het aantal overnachtingen in de maand wordt daartoe gedeeld door

10. Netto slaappleats-bezettingsgraad voor groepsaccommodaties, huisjescomplexen en kampeertreinen (toeristisch verhuur), 2004

Bron: CBS.

de totale capaciteit van de in die maand geopende accommodaties (zie ook Aanhangel I). De capaciteit wordt berekend door het aantal slaappleaatsen te vermenigvuldigen met het aantal dagen van de maand. Een bruto bezettingsgraad is te berekenen door de capaciteit van alle bedrijven (geopend plus gesloten) als basis te gebruiken.

In figuren 9 en 10 zijn de netto bezettingsgraden per logiesvorm weergegeven. Huisjescomplexen kennen de hoogste gemiddelde bezettingsgraad. In de zomermaanden met de topmaand augustus ligt dit gemiddeld op ruim 59 procent. Dat is overigens wel beduidend minder dan in 2002 (toen 65 procent). De kampeertreinen en groepsaccommodaties kennen relatief lage bezettingsgraden. Hier past een kanttekening. Bij de berekening van het aantal slaappleaatsen op een kampeertrein wordt uitgegaan van vijf slaappleaatsen per standplaats. Zelfs als alle standplaatsen bezet zijn en per standplaats slechts twee personen kamperen, ligt de slaappleaatsbezettingsgraad pas op 40 procent.

Ook voor de groepsaccommodaties geldt iets dergelijks: een bedrijf kan flink vol zitten met groepen zonder dat alle bedden in het bedrijf bezet zijn. Bij de verhuur van bungalows zal dit verschijnsel zich in mindere mate voordoen omdat men toch meestal een huisje zoekt dat is afgestemd op het aantal personen.

Met behulp van de maandelijks bezettingsgraden kan ook een gemiddelde jaarbezettingsgraad worden berekend. In staat 18 zijn deze jaargemiddelden weergegeven. De gemiddelde bezetting van alle typen accommodaties is in 2004 lager dan het jaar ervoor. Gezien de groei van het aantal overnachtingen bij de hotels geeft dat weer dat het aanbod nog harder is gegroeid dan het aantal overnachtingen. Daarmee was de slaappleaatsbezettingsgraad sinds de herziening van deze statistiek in 1998 wederom gedaald, zij het niet zo sterk als in 2003 of 2001.

In de tabellen 1 tot en met 9 van hoofdstuk 3 worden voor het jaar 2004 en per type accommodatie de gemiddelde bezettingsgraden per kwartaal en per maand weergegeven. In de tabellen 10 tot en met 17 zijn de gemiddelde bezettingsgraden per jaar per provincie en per toeristengebied opgenomen.

Staat 18
Netto slaappleaats-bezettingsgraad

	2000	2001	2002	2003	2004
	%				
Hotels, pensions en jeugdaccommodaties	48,5	46,2	45,5	42,8	42,1
Huisjescomplexen	43,9	42,7	42,1	39,9	37,0
Kampeertreinen ¹⁾	12,2	11,9	12,5	13,7	13,2
Groepsaccommodaties	21,6	19,8	24,7	23,5	22,8

¹⁾ Toeristische standplaatsen en trekkershutten.

Bron: CBS.

3. Tabellen

3.1 Aanbod en gebruik van logiesaccommodaties naar kwartaal

Tabel 1 Accommodaties, slaappleaatsen en gasten in logiesaccommodaties met toeristisch verhuur¹⁾ in Nederland, 2004

	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal	Totaal
	<i>absoluut</i>				
Geopende accommodaties ²⁾	4 426	6 926	6 932	4 956	
	<i>x 1 000</i>				
Slaappleaatsen in geopende accommodaties ²⁾	569	1 154	1 154	681	
Gasten uit					
Nederland	2 627	4 773	5 226	3 395	16 021
Buitenland	1 608	2 872	3 071	2 096	9 646
w.v.					
Duitsland	326	931	941	451	2 649
België	141	221	247	203	811
Groot-Brittannië	367	479	488	426	1 760
Frankrijk	94	159	145	112	510
Zwitserland	17	41	54	29	141
Italië	61	81	151	76	369
Spanje	47	66	126	59	298
Denemarken	19	42	39	26	126
Zweden	20	36	32	24	112
Overige landen Eurozone ³⁾	55	87	87	76	306
Overige landen in Europa	105	150	161	146	562
Amerika	214	323	327	268	1 132
Azië	104	185	197	150	636
Australië en Oceanië	16	36	40	26	118
Afrika	22	36	37	23	117
Totaal	4 235	7 645	8 297	5 491	25 667

¹⁾ Hotels en pensions, jeugd- en groepsaccommodaties, huisjescomplexen, kampeerterreinen.

De gegevens in de tabel hebben uitsluitend betrekking op toeristisch verhuur.

Het aanbod en gebruik van vast verhuurde standplaatsen of huisjes is niet inbegrepen.

²⁾ Gemiddeld over de drie betrokken maanden.

³⁾ Finland, Ierland, Luxemburg, Oostenrijk, Portugal, Griekenland.

Bron: CBS.

Tabel 2 Overnachtingen in logiesaccommodaties met toeristisch verhuur¹⁾ in Nederland, 2004

	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal	Totaal
	<i>x 1 000</i>				
<i>Overnachtingen van gasten uit</i>					
Nederland	6 686	15 597	24 332	8 903	55 518
Buitenland	3 554	7 569	9 528	4 734	25 385
w.v.					
Duitsland	975	3 446	4 647	1 544	10 612
België	328	592	766	501	2 187
Groot-Brittannië	698	1 002	1 073	789	3 562
Frankrijk	173	338	306	200	1 016
Zwitserland	34	91	153	53	331
Italië	138	179	381	154	852
Spanje	99	141	314	121	675
Denemarken	36	99	101	50	287
Zweden	36	72	63	40	210
Overige landen Eurozone ²⁾	117	203	212	160	693
Overige landen in Europa	231	331	373	290	1 225
Amerika	418	601	630	470	2 120
Azië	192	330	357	267	1 147
Australië en Oceanië	34	70	81	49	233
Afrika	44	75	71	46	236
Totaal	10 240	23 166	33 860	13 637	80 903

¹⁾ Hotels en pensions, jeugd- en groepsaccommodaties, huisjescomplexen, kampeerterrainen.

De gegevens in de tabel hebben uitsluitend betrekking op toeristisch verhuur.

Het aanbod en gebruik van vast verhuurde standplaatsen of huisjes is niet inbegrepen.

²⁾ Finland, Ierland, Luxemburg, Oostenrijk, Portugal, Griekenland.

Bron: CBS.

Tabel 3 Aanbod en gebruik van hotels, pensions en jeugdaccommodaties in Nederland, 2004

	Eenheid	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal	Totaal
Geopende accommodaties ¹⁾		2 819	3 091	3 077	2 897	
Slaapplaatsen in geopende accommodaties ¹⁾	1 000	179	188	188	182	
<i>Gasten uit</i>						
Nederland	1 000	1 568	2 102	2 202	2 040	7 911
Buitenland	1 000	1 425	2 156	2 215	1 804	7 601
Totaal	1 000	2 993	4 258	4 417	3 844	15 512
<i>Overnachtingen van gasten uit</i>						
Nederland	1 000	2 537	3 681	4 227	3 316	13 761
Buitenland	1 000	2 703	4 243	4 422	3 249	14 617
Totaal	1 000	5 240	7 923	8 649	6 565	28 377
Slaapplaats-bezettingsgraad	%	32,1	46,4	50,1	39,1	42,1

¹⁾ Gemiddeld over de drie betrokken maanden.

Bron: CBS.

Tabel 4 Aanbod en gebruik van groepsaccommodaties in Nederland, 2004

	Eenheid	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal	Totaal
Geopende accommodaties ¹⁾		582	771	784	642	
Slaapplaatsen in geopende accommodaties ¹⁾	1 000	40	55	56	44	
<i>Gasten uit</i>						
Nederland	1 000	174	514	397	248	1 333
Buitenland	1 000	6	34	48	17	105
Totaal	1 000	180	549	445	265	1 438
<i>Overnachtingen van gasten uit</i>						
Nederland	1 000	386	1 278	1 291	554	3 508
Buitenland	1 000	14	123	363	75	575
Totaal	1 000	400	1 400	1 654	628	4 083
Slaapplaats-bezettingsgraad	%	11,0	27,8	32,0	15,5	22,8

¹⁾ Gemiddeld over de drie betrokken maanden.

Bron: CBS.

Tabel 5 Aanbod en gebruik van huisjescomplexen met toeristisch verhuur in Nederland, 2004

	Eenheid	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal	Totaal
Geopende accommodaties ¹⁾		614	771	772	658	
Slaapplaatsen voor toeristisch verhuur in geopende accommodaties ¹⁾	1 000	183	199	198	186	
<i>Gasten uit</i>						
Nederland	1 000	863	1 117	1 098	984	4 062
Buitenland	1 000	163	392	322	239	1 116
Totaal	1 000	1 026	1 509	1 420	1 223	5 178
<i>Overnachtingen van gasten uit</i>						
Nederland	1 000	3 624	5 056	6 831	4 232	19 744
Buitenland	1 000	750	1 983	2 309	1 148	6 191
Totaal	1 000	4 375	7 039	9 140	5 380	25 934
Slaapplaats-bezettingsgraad	%	26,3	38,8	50,1	31,4	37,0

¹⁾ Gemiddeld over de drie betrokken maanden.

N.B. De gegevens in de tabel hebben uitsluitend betrekking op toeristisch verhuur.
Het aanbod en gebruik van vast verhuurde huisjes is niet inbegrepen.

Bron: CBS.

Tabel 6 Aanbod en gebruik van kampeerterreinen met toeristisch verhuur van standplaatsen en/of trekkershutten in Nederland, 2004

	Eenheid	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal	Totaal
Geopende accommodaties ¹⁾		410	2 293	2 299	759	
Slaapplaatsen in geopende accommodaties ¹⁾	1 000	167	712	712	269	
<i>Gasten uit</i>						
Nederland	1 000	22	1 039	1 530	124	2 715
Buitenland	1 000	13	290	485	35	824
Totaal	1 000	35	1 329	2 015	160	3 539
<i>Overnachtingen van gasten uit</i>						
Nederland	1 000	139	5 583	11 983	802	18 506
Buitenland	1 000	86	1 221	2 434	263	4 003
Totaal	1 000	225	6 803	14 416	1 064	22 509
Slaapplaats-bezettingsgraad	%	1,5	10,5	22,0	4,3	13,2

¹⁾ Gemiddeld over de drie betrokken maanden.

N.B. De gegevens in de tabel hebben uitsluitend betrekking op toeristisch verhuur. Het aanbod en gebruik van vast verhuurde standplaatsen is niet inbegrepen.

Bron: CBS.

3.2 Aanbod en gebruik van logiesaccommodaties naar maand

Tabel 7 Aanbod en gebruik van logiesaccommodaties met toeristisch verhuur¹⁾ in Nederland, 2004

	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni	Juli
<i>absoluut</i>							
Geopende accommodaties ²⁾	4 151	4 281	4 845	6 840	6 966	6 972	6 971
<i>x 1 000</i>							
Slaapplaatsen in geopende accommodaties	531	541	635	1 143	1 159	1 160	1 158
<i>Gasten uit</i>							
Nederland	754	893	980	1 227	1 881	1 665	1 704
Buitenland	482	516	609	1 020	942	911	960
w.v.							
Duitsland	102	104	120	327	296	308	282
België	40	56	46	89	77	55	83
Groot-Brittannië	102	121	144	175	152	152	151
Frankrijk	30	32	33	64	57	38	54
Zwitserland	5	5	8	15	14	12	19
Italië	23	16	22	29	29	24	31
Spanje	14	15	18	24	18	24	31
Denemarken	6	5	8	17	13	12	20
Zweden	5	6	9	15	11	11	13
Overige landen Eurozone ³⁾	17	20	19	32	27	28	29
Overige landen in Europa	32	34	39	49	50	51	54
Amerika	64	61	89	102	110	111	107
Azië	32	31	41	61	66	58	60
Australië en Oceanië	6	4	6	9	12	15	14
Afrika	6	8	8	14	12	10	12
Totaal	1 236	1 409	1 589	2 247	2 823	2 575	2 664
<i>Overnachtingen van gasten uit</i>							
Nederland	1 900	2 284	2 502	3 348	6 440	5 809	8 779
Buitenland	1 110	1 132	1 313	2 814	2 283	2 472	2 968
w.v.							
Duitsland	328	293	355	1 284	941	1 221	1 343
België	91	134	104	262	184	146	276
Groot-Brittannië	191	239	269	377	317	308	344
Frankrijk	53	59	61	139	120	79	126
Zwitserland	10	10	14	35	29	27	54
Italië	57	33	48	63	64	52	73
Spanje	33	30	36	53	38	50	68
Denemarken	11	9	16	41	29	30	60
Zweden	9	9	18	32	21	20	28
Overige landen Eurozone ³⁾	38	39	40	74	62	67	78
Overige landen in Europa	73	72	86	109	111	112	134
Amerika	130	125	164	188	206	207	223
Azië	60	57	76	111	116	103	114
Australië en Oceanië	14	9	11	20	22	28	27
Afrika	13	14	17	27	26	22	23
Totaal	3 010	3 415	3 815	6 161	8 723	8 282	11 747

Bron: CBS.

Tabel 7 Aanbod en gebruik van logiesaccommodaties met toeristisch verhuur¹⁾ in Nederland, 2004 (slot)

	Augustus	September	Oktober	November	December	Totaal
<i>absoluut</i>						
Geopende accommodaties ²⁾	6 937	6 888	6 107	4 400	4 361	
<i>x 1 000</i>						
Slaapplaatsen in geopende accommodaties	1 155	1 148	952	548	544	
<i>Gasten uit</i>						
Nederland	2 008	1 514	1 429	1 063	903	16 021
Buitenland	1 191	920	837	731	528	9 646
w.v.						
Duitsland	402	257	229	132	90	2 649
België	91	73	58	94	50	811
Groot-Brittannië	168	169	157	152	118	1 760
Frankrijk	53	38	40	40	32	510
Zwitserland	22	13	12	10	7	141
Italië	91	28	24	26	26	369
Spanje	68	28	21	19	19	298
Denemarken	10	9	12	9	5	126
Zweden	9	11	11	9	5	112
Overige landen Eurozone ³⁾	30	29	32	27	18	306
Overige landen in Europa	53	54	54	53	39	562
Amerika	100	120	109	92	68	1 132
Azië	69	67	59	51	40	636
Australië en Oceanië	13	13	11	8	7	118
Afrika	12	13	9	10	5	117
Totaal	3 199	2 434	2 266	1 794	1 431	25 667
<i>Overnachtingen van gasten uit</i>						
Nederland	10 841	4 712	4 179	2 471	2 253	55 518
Buitenland	4 107	2 453	2 117	1 541	1 076	25 385
w.v.						
Duitsland	2 177	1 127	952	360	232	10 612
België	298	192	132	263	106	2 187
Groot-Brittannië	401	328	294	269	226	3 562
Frankrijk	112	68	71	70	58	1 016
Zwitserland	75	24	24	16	13	331
Italië	247	61	47	50	56	852
Spanje	184	62	45	37	39	675
Denemarken	25	17	25	16	9	287
Zweden	17	18	18	14	7	210
Overige landen Eurozone ³⁾	72	62	62	61	37	693
Overige landen in Europa	125	114	107	99	84	1 225
Amerika	193	215	189	164	118	2 120
Azië	129	115	112	88	67	1 147
Australië en Oceanië	29	25	22	14	13	233
Afrika	24	24	17	19	10	236
Totaal	14 948	7 166	6 297	4 012	3 329	80 903

¹⁾ Hotels en pensions, jeugd-en groepsaccommodaties, huisjescomplexen, kampeerterrinen. De gegevens in de tabel hebben uitsluitend betrekking op toeristisch verhuur.

Het aanbod en gebruik van vast verhuurde standplaatsen of huisjes is niet inbegrepen.

²⁾ Accommodaties die gedurende de betreffende maand tenminste een dag geopend waren.

³⁾ Finland, Ierland, Luxemburg, Oostenrijk, Portugal, Griekenland.

Bron: CBS.

Tabel 8 Aanbod en gebruik van hotels, pensions en jeugdaccommodaties in Nederland, 2004

	Eenheid	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni	Juli
Geopende accommodaties ¹⁾		2 717	2 821	2 919	3 079	3 096	3 098	3 099
Slaapplaatsen in geopende accommodaties	1 000	176	179	183	187	188	188	188
<i>Gasten uit</i>								
Nederland	1 000	463	525	580	648	750	704	657
Buitenland	1 000	423	449	553	753	731	672	688
Totaal	1 000	886	974	1 133	1 401	1 481	1 376	1 345
<i>Overnachtingen van gasten uit</i>								
Nederland	1 000	738	852	947	1 096	1 292	1 243	1 309
Buitenland	1 000	817	850	1 037	1 519	1 335	1 289	1 407
Totaal	1 000	1 555	1 701	1 984	2 615	2 627	2 532	2 715
Slaapplaats-bezettingsgraad	%	28,6	32,8	35,0	46,6	47,7	44,8	46,5
		Augustus	September	Oktober	November	December	Totaal	
Geopende accommodaties ¹⁾		3 074	3 057	2 993	2 857	2 841		
Slaapplaatsen in geopende accommodaties	1 000	188	187	185	181	181		
<i>Gasten uit</i>								
Nederland	1 000	760	784	781	671	587	7 911	
Buitenland	1 000	791	736	697	629	478	7 601	
Totaal	1 000	1 552	1 520	1 479	1 301	1 065	15 512	
<i>Overnachtingen van gasten uit</i>								
Nederland	1 000	1 548	1 370	1 322	1 033	960	13 761	
Buitenland	1 000	1 656	1 360	1 288	1 100	861	14 616	
Totaal	1 000	3 204	2 730	2 610	2 133	1 821	28 377	
Slaapplaats-bezettingsgraad	%	55,0	48,6	45,4	39,3	32,5	42,1	

¹⁾ Accommodaties die gedurende de betreffende maand tenminste een dag geopend waren.

Bron: CBS.

Tabel 9 Aanbod en gebruik van verblijfsrecreatie-accommodaties met toeristisch verhuur¹⁾ in Nederland, 2004

	Eenheid	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni	Juli
Geopende accommodaties ²⁾		1 434	1 460	1 926	3 761	3 870	3 874	3 872
Slaapplaatsen in geopende accommodaties	1 000	356	361	452	956	972	972	970
<i>Gasten uit</i>								
Nederland	1 000	291	368	399	579	1 131	960	1 047
Buitenland	1 000	59	67	57	266	211	239	272
Totaal	1 000	350	435	456	845	1 342	1 199	1 319
<i>Overnachtingen van gasten uit</i>								
Nederland	1 000	1 162	1 432	1 555	2 251	5 098	4 566	7 470
Buitenland	1 000	293	282	276	1 295	849	1 183	1 561
Totaal	1 000	1 455	1 714	1 831	3 546	5 947	5 749	9 031
		Augustus	September	Oktober	November	December	Totaal	
Geopende accommodaties ²⁾		3 863	3 831	3 114	1 543	1 520		
Slaapplaatsen in geopende accommodaties	1 000	967	961	767	366	364		
<i>Gasten uit</i>								
Nederland	1 000	1 248	730	648	392	316	8 110	
Buitenland	1 000	400	183	140	102	50	2 045	
Totaal	1 000	1 647	913	787	494	366	10 155	
<i>Overnachtingen van gasten uit</i>								
Nederland	1 000	9 293	3 342	2 857	1 438	1 292	41 758	
Buitenland	1 000	2 451	1 093	829	441	215	10 768	
Totaal	1 000	11 744	4 436	3 686	1 879	1 508	52 526	

¹⁾ Jeugd- en groepsaccommodaties, huisjescomplexen, kampeertreinen (en combinaties van deze logiesvormen).

²⁾ Accommodaties die gedurende betreffende maand tenminste een dag geopend waren.

N.B. De gegevens in de tabel hebben uitsluitend betrekking op toeristisch verhuur.

Het aanbod en gebruik van vast verhuurde standplaatsen of huisjes is niet inbegrepen.

Bron: CBS.

3.3 Aanbod en gebruik van logiesaccommodaties naar provincie

Tabel 10 Aanbod en gebruik van logiesaccommodaties met toeristisch verhuur¹⁾ in Nederland naar provincie, 2004

	Groningen	Fries- land	Drenthe	Overijssel	Gelder- land	Flevoland	Utrecht
<i>absoluut</i>							
Accommodaties	214	667	479	659	1 039	84	184
<i>x 1 000</i>							
Slaapplaatsen	28	91	95	114	172	26	34
<i>Gasten uit</i>							
Nederland	338	1 015	1 091	1 346	2 356	292	616
Buitenland	99	238	137	266	312	92	253
w.v.							
Duitsland	52	169	93	98	103	60	52
België	8	24	14	29	44	15	32
Groot-Brittannië	10	10	9	35	49	5	47
Frankrijk	3	5	2	11	12	3	20
Zwitserland	1	3	1	4	5	0	4
Italië	3	3	2	8	9	1	11
Spanje	2	2	3	3	5	0	7
Denemarken	2	2	1	8	11	1	5
Zweden	3	2	2	7	5	1	6
Overige landen Eurozone ²⁾	2	3	1	7	8	1	9
Overige landen in Europa	6	7	4	19	23	4	20
Amerika	5	5	4	20	17	1	20
Azië	2	2	1	13	18	0	15
Australië en Oceanië	1	1	0	2	2	0	2
Afrika	0	1	0	3	2	0	3
Totaal	437	1 253	1 228	1 612	2 667	384	869
<i>Overnachtingen van gasten uit</i>							
Nederland	904	3 745	4 476	4 914	8 253	1 104	1 453
Buitenland	287	1 106	501	617	851	373	474
w.v.	271	1 085	489	545	749	368	388
Duitsland	191	920	374	301	330	264	89
België	19	70	50	56	108	59	47
Groot-Brittannië	19	23	21	52	123	19	89
Frankrijk	5	12	4	17	23	11	39
Zwitserland	2	8	2	11	11	1	6
Italië	6	5	4	20	18	1	20
Spanje	4	8	9	6	10	0	13
Denemarken	4	4	4	16	27	2	10
Zweden	4	4	6	12	10	2	10
Overige landen Eurozone ²⁾	4	9	3	15	19	3	19
Overige landen in Europa	12	22	12	38	69	6	45
Amerika	10	12	9	35	41	3	43
Azië	4	6	3	26	44	1	32
Australië en Oceanië	1	1	0	4	5	0	4
Afrika	1	3	0	7	11	1	6
Totaal	1 191	4 851	4 977	5 531	9 104	1 477	1 926

Bron: CBS.

Tabel 10 Aanbod en gebruik van logiesaccommodaties met toeristisch verhuur ¹⁾ in Nederland naar provincie, 2004 (slot)

	Noord-Holland	Zuid-Holland	Zeeland	Noord-Brabant	Limburg	Nederland
<i>absoluut</i>						
Accommodaties	1 028	563	594	775	794	7 080
<i>x 1 000</i>						
Slaapplaatsen	162	83	118	133	122	1 176
<i>Gasten uit</i>						
Nederland	2 189	1 625	935	1 932	2 287	16 021
Buitenland	5 028	1 383	575	614	648	9 646
w.v.	3 572	1 115	568	534	599	7 644
Duitsland	768	415	427	128	284	2 649
België	168	138	95	120	126	811
Groot-Brittannië	1 168	229	11	112	76	1 760
Frankrijk	285	80	10	51	29	510
Zwitserland	89	18	3	7	6	141
Italië	271	35	2	13	11	369
Spanje	226	30	1	12	7	298
Denemarken	57	18	1	13	7	126
Zweden	56	17	1	9	5	112
Overige landen Eurozone ²⁾	187	42	10	20	15	306
Overige landen in Europa	297	93	7	51	32	562
Amerika	877	111	3	37	31	1 131
Azië	405	128	2	36	14	636
Australië en Oceanië	89	13	2	3	3	118
Afrika	86	16	0	4	2	117
Totaal	7 217	3 008	1 510	2 546	2 935	25 667
<i>Overnachtingen van gasten uit</i>						
Nederland	6 115	4 065	5 166	7 422	7 901	55 518
Buitenland	11 135	3 496	3 160	1 512	1 872	25 385
w.v.	8 555	2 957	3 143	1 324	1 776	21 650
Duitsland	2 777	1 372	2 671	330	993	10 612
België	321	351	337	383	386	2 187
Groot-Brittannië	2 226	521	34	242	193	3 562
Frankrijk	588	150	18	99	50	1 016
Zwitserland	212	41	11	14	11	331
Italië	661	69	3	24	20	852
Spanje	528	59	2	24	11	675
Denemarken	128	45	2	33	11	287
Zweden	106	33	1	15	7	210
Overige landen Eurozone ²⁾	390	104	40	49	37	693
Overige landen in Europa	618	211	24	111	56	1 225
Amerika	1 570	232	7	94	61	2 120
Azië	685	240	5	78	24	1 147
Australië en Oceanië	172	28	3	7	6	233
Afrika	153	40	1	8	5	236
Totaal	17 250	7 561	8 327	8 935	9 773	80 903

¹⁾ Hotels en pensions, jeugd- en groepsaccommodaties, huisjescomplexen, kampeerterrinen. De gegevens in de tabel hebben uitsluitend betrekking op toeristisch verhuur.

Het aanbod en gebruik van vast verhuurde standplaatsen of huisjes is niet inbegrepen.

²⁾ Finland, Ierland, Luxemburg, Oostenrijk, Portugal, Griekenland.

Bron: CBS.

Tabel 12 Aanbod en gebruik van groepsaccommodaties in Nederland naar provincie, 2004

	Eenheid	Gro- ningen	Fries- land	Drenthe	Over- ijssel	Gelder- land	Flevo- land	Utrecht
Accommodaties		20	150	77	80	115	11	16
Slaapplaatsen	1 000	1	11	6	6	9	1	2
<i>Gasten uit</i>								
Nederland	1 000	12	167	115	163	192	20	51
Buitenland	1 000	4	38	2	13	5	1	1
Totaal	1 000	16	204	117	176	197	21	52
<i>Overnachtingen van gasten uit</i>								
Nederland	1 000	30	479	295	391	536	44	134
Buitenland	1 000	23	263	15	72	15	4	5
Totaal	1 000	52	742	310	462	551	48	139
Slaapplaats-bezettingsgraad	%	15,7	25,1	17,0	29,0	20,2	14,3	26,3
			Noord- Holland	Zuid- Holland	Zeeland	Noord- Brabant	Limburg	Nederland
Accommodaties		48	27	27	162	77	810	
Slaapplaatsen	1 000	3	2	2	12	6	59	
<i>Gasten uit</i>								
Nederland	1 000	79	54	30	341	109	1 333	
Buitenland	1 000	4	13	6	7	11	105	
Totaal	1 000	83	67	36	348	120	1 438	
<i>Overnachtingen van gasten uit</i>								
Nederland	1 000	207	118	93	882	300	3 508	
Buitenland	1 000	38	42	27	32	40	575	
Totaal	1 000	244	160	120	915	339	4 083	
Slaapplaats-bezettingsgraad	%	28,2	32,2	21,2	23,4	19,1	22,8	

Bron: CBS.

Tabel 13 Aanbod en gebruik van huisjescomplexen met toeristische verhuur in Nederland naar provincie, 2004

	Eenheid	Gro- ningen	Fries- land	Drenthe	Over- ijssel	Gelder- land	Flevo- land	Utrecht
Accommodaties		13	86	62	76	143	10	20
Slaapplaatsen	1 000	4	15	21	19	30	5	2
<i>Gasten uit</i>								
Nederland	1 000	46	169	442	375	593	190	46
Buitenland	1 000	14	51	78	38	46	54	7
Totaal	1 000	60	221	520	413	638	244	53
<i>Overnachtingen van gasten uit</i>								
Nederland	1 000	264	1 016	2 002	1 501	2 916	766	255
Buitenland	1 000	92	359	336	139	247	249	40
Totaal	1 000	356	1 376	2 338	1 640	3 162	1 015	294
Slaapplaats-bezettingsgraad	%	25,6	31,9	31,9	26,2	31,3	54,0	36,7
		Noord- Holland	Zuid- Holland	Zeeland	Noord- Brabant	Limburg	Nederland	
Accommodaties		108	40	70	60	112	800	
Slaapplaatsen	1 000	23	14	23	19	29	205	
<i>Gasten uit</i>								
Nederland	1 000	326	225	278	528	845	4 062	
Buitenland	1 000	156	153	182	97	240	1 116	
Totaal	1 000	481	377	460	625	1 085	5 178	
<i>Overnachtingen van gasten uit</i>								
Nederland	1 000	1 784	1 041	1 635	2 651	3 914	19 744	
Buitenland	1 000	1 164	795	1 295	439	1 034	6 190	
Totaal	1 000	2 948	1 836	2 930	3 090	4 948	25 934	
Slaapplaats-bezettingsgraad	%	36,1	40,6	35,9	46,6	47,0	37,0	

Bron: CBS.

Tabel 14 Aanbod en gebruik van kampeerterreinen met toeristische verhuur in Nederland naar provincie, 2004

	Eenheid	Gro- ningen	Fries- land	Drenthe	Over- ijssel	Gelder- land	Flevo- land	Utrecht
Accommodaties		75	176	185	310	458	48	54
Slaapplaatsen	1 000	18	55	63	79	116	18	21
<i>Gasten uit</i>								
Nederland	1 000	63	177	245	298	494	45	63
Buitenland	1 000	14	39	17	20	40	18	3
Totaal	1 000	77	215	261	318	534	63	66
<i>Overnachtingen van gasten uit</i>								
Nederland	1 000	271	1 187	1 636	2 083	2 908	229	379
Buitenland	1 000	50	200	70	78	151	84	8
Totaal	1 000	321	1 387	1 706	2 162	3 059	313	387
Slaapplaats-bezettingsgraad	%	8,2	11,8	11,5	12,9	10,8	7,6	7,3
			Noord- Holland	Zuid- Holland	Zeeland	Noord- Brabant	Limburg	Nederland
Accommodaties		173	137	263	280	182	2 341	
Slaapplaatsen	1 000	75	40	83	87	67	723	
<i>Gasten uit</i>								
Nederland	1 000	233	174	302	353	268	2 715	
Buitenland	1 000	299	111	201	24	38	824	
Totaal	1 000	532	285	503	377	306	3 539	
<i>Overnachtingen van gasten uit</i>								
Nederland	1 000	1 531	983	2 739	2 765	1 795	18 506	
Buitenland	1 000	1 282	502	1 303	109	165	4 003	
Totaal	1 000	2 813	1 485	4 042	2 874	1 960	22 509	
Slaapplaats-bezettingsgraad	%	16,8	14,7	19,2	14,0	11,8	13,2	

Bron: CBS.

3.4 Aanbod en gebruik van logiesaccommodaties naar toeristengebied

Tabel 15 Aanbod en gebruik van logiesaccommodaties met toeristisch verhuur ¹⁾ in Nederland naar toeristengebied, 2004

	Wadden- eilanden	Noordzee- bad- plaatsen	IJssel- meer- kust	Delta- gebied	Meren in Groningen, Friesland en NW- Overijssel	Hollands- Utrechtse meren
<i>absoluut</i>						
Accommodaties	406	941	281	257	338	77
<i>x 1 000</i>						
Slaapplaatsen	67	183	51	43	43	8
<i>Gasten uit</i>						
Nederland	860	2 066	551	437	343	94
Buitenland	204	1 333	289	240	93	56
w.v.						
Duitsland	172	840	160	130	53	17
België	15	159	24	40	13	6
Groot-Brittannië	4	89	18	21	6	6
Frankrijk	3	35	13	10	2	5
Zwitserland	2	11	3	2	2	1
Italië	1	13	9	4	2	3
Spanje	0	6	4	2	1	1
Denemarken	0	6	5	2	1	1
Zweden	0	5	3	2	1	1
Overige landen Eurozone ²⁾	1	24	5	5	2	2
Overige landen in Europa	2	42	14	8	4	4
Amerika	1	32	11	7	3	4
Azië	0	62	6	2	1	3
Australië en Oceanië	0	2	13	2	0	0
Afrika	0	5	1	2	1	1
Totaal	1 064	3 399	840	677	435	150
<i>Overnachtingen van gasten uit</i>						
Nederland	3 907	8 138	1 804	1 786	1 077	214
Buitenland	1 417	5 454	1 005	1 002	262	112
w.v.						
Duitsland	1 319	4 121	692	689	171	44
België	56	518	75	133	34	9
Groot-Brittannië	10	234	45	56	12	11
Frankrijk	7	70	36	18	4	8
Zwitserland	7	34	7	6	3	3
Italië	2	26	19	7	4	5
Spanje	1	13	14	5	2	2
Denemarken	1	19	13	5	3	2
Zweden	1	12	6	4	2	1
Overige landen Eurozone ²⁾	5	89	11	17	5	4
Overige landen in Europa	4	116	38	36	10	7
Amerika	3	75	20	14	6	6
Azië	2	103	9	6	3	7
Australië en Oceanië	0	6	19	3	1	1
Afrika	0	17	2	4	2	1
Totaal	5 324	13 592	2 809	2 788	1 339	326

Bron: CBS.

Tabel 15 Aanbod en gebruik van logiesaccommodaties met toeristisch verhuur¹⁾ in Nederland naar toeristengebied, 2004 (vervolg)

	Utrechtse heuvelrug en 't Gooi	Veluwe en Veluwe- rand	Gelders rivieren- gebied	Achter- hoek	Twente, Salland en Vecht- streek	Groningse, Friese en Drentse zand- gronden
	<i>absoluut</i>					
Accommodaties	127	491	108	364	545	574
	<i>x 1 000</i>					
Slaapplaatsen	27	104	14	45	103	112
	<i>Gasten uit</i>					
Nederland	416	1 629	113	457	1 275	1 248
Buitenland	104	222	13	44	254	158
w.v.						
Duitsland	18	60	6	25	94	107
België	15	35	2	7	26	17
Groot-Brittannië	14	38	1	3	34	10
Frankrijk	12	8	1	1	11	2
Zwitserland	1	4	0	0	4	1
Italië	5	7	0	1	7	2
Spanje	3	4	0	0	3	3
Denemarken	2	7	0	1	8	2
Zweden	3	4	0	1	7	2
Overige landen Eurozone ²⁾	4	5	0	1	7	1
Overige landen in Europa	10	17	2	2	17	4
Amerika	9	13	0	1	20	5
Azië	5	16	0	1	13	1
Australië en Oceanië	1	2	0	0	2	0
Afrika	1	2	0	0	3	0
Totaal	520	1 851	125	501	1 529	1 406
	<i>Overnachtingen van gasten uit</i>					
Nederland	1 094	5 714	462	1 755	4 668	5 118
Buitenland	222	614	46	146	591	591
w.v.						
Duitsland	34	210	23	96	290	445
België	23	90	4	19	50	58
Groot-Brittannië	36	100	3	7	51	23
Frankrijk	23	17	1	3	16	5
Zwitserland	3	9	0	1	11	3
Italië	9	15	1	1	19	4
Spanje	5	8	0	1	6	9
Denemarken	5	17	1	5	16	5
Zweden	5	7	0	1	12	7
Overige landen Eurozone ²⁾	12	11	1	2	15	4
Overige landen in Europa	24	48	9	5	35	13
Amerika	23	29	1	3	34	10
Azië	14	39	0	2	25	3
Australië en Oceanië	3	4	0	0	4	1
Afrika	3	11	0	0	7	0
Totaal	1 316	6 327	508	1 901	5 259	5 709

Bron: CBS.

Tabel 15 Aanbod en gebruik van logiesaccommodaties met toeristisch verhuur ¹⁾ in Nederland naar toeristengebied, 2004 (slot)

	West- en Midden-Brabant	O-Brabant, N- en M-Limburg en Rijk van Nijmegen	Zuid-Limburg	Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht (ex. badpl.)	Overig Nederland	Nederland
	<i>absoluut</i>					
Accommodaties	553	541	486	442	549	7 080
	<i>x 1 000</i>					
Slaapplaatsen	99	101	57	56	64	1 176
<i>Gasten uit</i>						
Nederland	1 664	1 436	1 235	945	1 253	16 021
Buitenland	542	437	282	4 152	1 225	9 646
w.v.						
Duitsland	102	236	72	329	228	2 649
België	116	83	46	129	79	811
Groot-Brittannië	96	36	57	1 060	267	1 760
Frankrijk	47	12	21	253	74	510
Zwitserland	6	3	4	79	18	141
Italië	11	5	8	245	45	369
Spanje	10	3	5	222	29	298
Denemarken	11	7	3	50	18	126
Zweden	7	3	3	50	20	112
Overige landen Eurozone ²⁾	16	8	10	177	36	306
Overige landen in Europa	45	20	18	275	77	562
Amerika	34	12	23	773	184	1 131
Azië	34	5	10	377	99	636
Australië en Oceanië	2	3	1	76	12	118
Afrika	4	0	2	57	39	117
Totaal	2 206	1 874	1 517	5 096	2 478	25 667
<i>Overnachtingen van gasten uit</i>						
Nederland	6 383	5 926	3 294	1 581	2 598	55 518
Buitenland	1 344	1 452	581	8 295	2 251	25 385
w.v.						
Duitsland	278	879	153	657	513	10 612
België	375	312	83	212	135	2 187
Groot-Brittannië	206	78	150	2 070	472	3 562
Frankrijk	91	25	32	525	134	1 016
Zwitserland	13	6	7	188	30	331
Italië	19	9	15	611	85	852
Spanje	21	6	8	517	56	675
Denemarken	30	11	5	114	35	287
Zweden	13	5	4	97	34	210
Overige landen Eurozone ²⁾	39	23	24	369	62	693
Overige landen in Europa	88	45	34	575	137	1 225
Amerika	83	33	44	1 444	291	2 120
Azië	73	11	18	648	184	1 147
Australië en Oceanië	6	6	2	155	22	233
Afrika	7	2	3	113	63	236
Totaal	7 727	7 378	3 875	9 876	4 849	80 903

¹⁾ Hotels en pensions, jeugd- en groepsaccommodaties, huisjescomplexen, kampeerterrinen. De gegevens in de tabel hebben uitsluitend betrekking op toeristisch verhuur.

Het aanbod en gebruik van vast verhuurde standplaatsen of huisjes is niet inbegrepen.

²⁾ Finland, Ierland, Luxemburg, Oostenrijk, Portugal, Griekenland.

Bron: CBS.

Tabel 16 Aanbod en gebruik van hotels, pensions en jeugdaccommodaties in Nederland naar toeristengebied, 2004

	Eenheid	Wadden- eilanden	Noordzee- bad- plaatsen	IJssel- meer- kust	Delta- gebied	Meren in Groningen, Utrechtse Friesland en NW- Overijssel	Hollands- meren
Accommodaties		134	458	117	119	111	29
Slaapplaatsen	1 000	7	24	5	5	4	1
<i>Gasten uit</i>							
Nederland	1 000	324	1 069	199	191	168	59
Buitenland	1 000	53	686	123	108	60	48
Totaal	1 000	377	1 755	321	299	228	107
<i>Overnachtingen van gasten uit</i>							
Nederland	1 000	783	2 003	344	338	303	86
Buitenland	1 000	172	1 656	229	217	135	79
Totaal	1 000	954	3 658	573	556	439	165
Slaapplaats-bezettingsgraad	%	42,7	43,7	33,3	30,8	33,9	33,0
		Utrechtse heuvelrug en 't Gooi	Veluwe en Veluwe- rand	Gelders rivieren- gebied	Achter- hoek	Twente, Salland en Vecht- streek	Groningse, Friese en Drentse zand- gronden
Accommodaties		57	138	39	106	154	185
Slaapplaatsen	1 000	5	11	1	3	9	6
<i>Gasten uit</i>							
Nederland	1 000	271	720	38	197	479	346
Buitenland	1 000	96	163	9	20	185	49
Totaal	1 000	367	883	47	217	664	395
<i>Overnachtingen van gasten uit</i>							
Nederland	1 000	400	1 245	59	374	886	653
Buitenland	1 000	181	321	20	37	311	98
Totaal	1 000	581	1 566	79	411	1 197	751
Slaapplaats-bezettingsgraad	%	33,5	40,8	27,3	34,0	39,0	33,5

Bron: CBS.

Tabel 16 Aanbod en gebruik van hotels, pensions en jeugdaccommodaties in Nederland naar toeristengebied, 2004 (slot)

	Eenheid	West- en Midden- Brabant	O-Brabant, N- en M- Limburg en Rijk van Nijmegen	Zuid- Limburg	Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht (ex. badpl.)	Overig Neder- land	Nederland
Accommodaties		203	193	311	435	340	3 129
Slaapplaatsen	1 000	14	7	16	48	25	190
<i>Gasten uit</i>							
Nederland	1 000	652	339	867	930	1 064	7 911
Buitenland	1 000	426	167	252	4 008	1 148	7 601
Totaal	1 000	1 078	506	1 119	4 938	2 212	15 512
<i>Overnachtingen van gasten uit</i>							
Nederland	1 000	1 036	560	1 571	1 516	1 604	13 761
Buitenland	1 000	797	292	470	7 700	1 902	14 616
Totaal	1 000	1 833	852	2 041	9 216	3 506	28 377
Slaapplaats-bezettingsgraad	%	36,4	34,6	37,7	53,8	38,7	42,1

Bron: CBS.

Tabel 17 Aanbod en gebruik van verblijfsrecreatie-accommodaties met toeristisch verhuur¹⁾ in Nederland naar toeristengebied, 2004

	Eenheid	Wadden- eilanden	Noordzee- bad- plaatsen	IJssel- meer- kust	Delta- gebied	Meren in Groningen, Friesland en NW- Overijssel	Hollands- Utrechtse meren	
Accommodaties		272	483	164	138	227	48	
Slaapplaatsen	1 000	60	159	47	39	39	6	
<i>Gasten uit</i>								
Nederland	1 000	536	997	352	246	175	35	
Buitenland	1 000	151	646	167	132	33	7	
Totaal	1 000	687	1 644	519	378	208	43	
<i>Overnachtingen van gasten uit</i>								
Nederland	1 000	3 124	6 136	1 459	1 448	773	128	
Buitenland	1 000	1 246	3 798	777	785	127	33	
Totaal	1 000	4 370	9 933	2 236	2 233	900	161	
			Utrechtse heuvelrug en 't Gooi	Veluwe en Veluwe- rand	Gelders rivieren- gebied	Achter- hoek	Twente, Salland en Vecht- streek	Groningse, Friese en Drentse zand- gronden
Accommodaties		70	353	69	258	391	389	
Slaapplaatsen	1 000	22	93	13	42	94	106	
<i>Gasten uit</i>								
Nederland	1 000	145	909	75	259	796	902	
Buitenland	1 000	8	59	4	24	69	108	
Totaal	1 000	153	968	79	284	865	1 011	
<i>Overnachtingen van gasten uit</i>								
Nederland	1 000	695	4 468	402	1 381	3 782	4 465	
Buitenland	1 000	41	293	26	109	279	493	
Totaal	1 000	736	4 761	429	1 490	4 062	4 958	

Bron: CBS.

Tabel 17 Aanbod en gebruik van verblijfsrecreatie-accommodaties met toeristisch verhuur¹⁾ in Nederland naar toeristengebied, 2004 (slot)

	Eenheid	West- en Midden- Brabant	O-Brabant, N- en M- Limburg en Rijk van Nijmegen	Zuid- Limburg	Amsterdam , Rotterdam, Den Haag en Utrecht (ex.badpl.)	Overig land	Nederland
Accommodaties		350	348	175	7	209	3 951
Slaapplaatsen	1 000	85	94	42	8	39	986
<i>Gasten uit</i>							
Nederland	1 000	1 011	1 097	368	14	190	8 110
Buitenland	1 000	116	271	30	144	76	2 045
Totaal	1 000	1 128	1 368	398	158	266	10 155
<i>Overnachtingen van gasten uit</i>							
Nederland	1 000	5 347	5 366	1 723	65	994	41 758
Buitenland	1 000	547	1 160	111	595	350	10 768
Totaal	1 000	5 893	6 526	1 834	660	1 344	52 526

¹⁾ Jeugd- en groepsaccommodaties, huisjescomplexen, kampeertreinen (en combinaties van deze logiesvormen).

N.B. De gegevens in de tabel hebben uitsluitend betrekking op toeristisch verhuur.
Het aanbod en gebruik van vast verhuurde huisjes is niet inbegrepen.

Bron: CBS.

3.5 Het gebruik van logiesaccommodaties naar logiesvorm

Tabel 18 Gebruik van hotels, pensions en jeugdaccommodaties in Nederland naar land van woonplaats van de gasten, 2004

	Gasten	Overnachtingen
	<i>x 1 000</i>	
Nederland	7 911	13 761
Buitenland	7 601	14 617
w.v.		
Duitsland	1 267	2 707
België	487	821
Luxemburg	30	64
Groot-Brittannië	1 679	3 160
Ierland	89	180
Frankrijk	443	774
Zwitserland en Liechtenstein	117	222
Italië	318	673
Spanje	272	565
Portugal	39	81
Oostenrijk	53	105
Denemarken	108	216
Zweden	105	190
Noorwegen	77	145
Finland	44	85
IJsland	5	10
Griekenland	35	75
Turkije	31	61
Polen	52	105
Tsjechië	27	55
Slowakije	9	16
Hongarije	21	44
Sovjet Unie (voormalig)	58	112
Overige Europa	252	495
Amerika	1 125	2 082
Canada	115	214
Verenigde Staten	900	1 646
Overig Amerika(Midden & Zuid)	111	222
Azië	632	1 128
Japan	164	279
Indonesië	25	45
Israël	56	124
Taiwan	13	23
China	82	132
Zuid Korea	12	24
India	24	63
Overig Azië	257	438
Australië en Oceanië	113	217
Australië	81	158
Nieuw Zeeland	17	31
Overig Oceanië	15	29
Afrika	116	230
Totaal	15 512	28 377

Bron: CBS.

Tabel 19 Gebruik van verblijfsrecreatie-accommodaties met toeristisch verhuur in Nederland, 2004

	Gasten			Overnachtingen		
	Groepsaccommodaties	Huisjes-complexen	Kampeerterreinen	Groepsaccommodaties	Huisjes-complexen	Kampeerterreinen
	<i>x 1 000</i>					
Nederland	1 333	4 062	2 715	3 508	19 744	18 506
Buitenland	105	1 116	824	575	6 190	4 003
w.v.						
Duitsland	82	781	520	477	4 597	2 831
België	7	260	57	30	1 085	251
Groot-Brittannië	8	31	42	25	189	188
Frankrijk	1	10	56	5	52	185
Zwitserland	1	3	20	4	23	83
Italië	0	1	49	1	6	171
Spanje	0	3	23	0	14	96
Denemarken	2	2	14	6	10	54
Zweden	0	1	5	1	3	16
Overige landen Eurozone ¹⁾	1	6	10	10	55	40
Overige landen in Europa	2	12	18	11	111	60
Amerika	0	2	4	4	23	11
Azië	0	2	1	0	16	3
Australië en Oceanië	0	0	5	0	3	13
Afrika	0	0	0	1	4	1
Totaal	1 438	5 178	3 539	4 083	25 934	22 509

¹⁾ Finland, Ierland, Luxemburg, Oostenrijk, Portugal, Griekenland

N.B. De gegevens in de tabel hebben uitsluitend betrekking op toeristisch verhuur.

Het aanbod en gebruik van vast verhuurde standplaatsen of huisjes is niet inbegrepen.

Bron: CBS.

Aanhangsels

I. Lijst van gehanteerde begrippen

Gast

Een bezoeker die één of meer nachten achtereenvolgend in een logiesaccommodatie verblijft. Bezoekers die meer dan twee maanden in een hotel of pension verblijven worden als vaste gasten aangemerkt. Zij tellen niet mee voor de statistiek. Bezoekers die een vaste standplaats op een kampeerterrein of een huisje voor langer dan twee maanden hebben gehuurd, worden evenmin geregistreerd. Asielzoekers worden niet meegeteld, ook niet als ze korter dan twee maanden in een accommodatie verblijven. Per maand worden de in die maand vertrokken gasten waargenomen, ongeacht in welke maand de gast aangekomen is. Het is mogelijk dat een persoon twee of meerdere malen in een maand in dezelfde accommodatie of in verschillende accommodaties als gast wordt geteld.

Overnachting (of nacht)

Elke nacht die een gast doorbrengt in een logiesaccommodatie, voor zover dit geen overnachting is van een vaste gast in een hotel of pension of van een vaste huurder van een huisje of vaste standplaats op een kampeerterrein.

Logiesaccommodatie

Ruimtelijke eenheid die een onderdeel uitmaakt van een vestiging van een onderneming, welke eenheid bestemd, ingericht en in gebruik is voor het overnachten door een verblijf van gasten (toeristen). Een accommodatie kan meerdere logiesvormen aanbieden. In deze publicatie worden als logiesaccommodatie aangemerkt: hotels en pensions, jeugdaccommodaties (jeugdhotels en -herbergen), groepsaccommodaties, huisjescomplexen, kampeertreinen en mengvormen van deze accommodaties (zie ook onderstaande beschrijvingen).

Hotel en pension

Hotel, pension

Een accommodatie waarin logies wordt verstrekt en waar eventueel afzonderlijke maaltijden, kleine etenswaren en dranken worden verstrekt aan gasten en mogelijk ook aan passanten (een gast overnacht en een passant niet). Logies overwegend in één- en tweepersonskamers. Ook appartementen met hoteldienstverlening behoren tot deze categorie. Het CBS hanteert zelf geen aparte criteria voor hotels en pensions. De accommodatie zelf bepaalt of er sprake is van een hotel of een pension. In de praktijk onderscheidt een pension zich van een hotel door geen consumpties aan passanten te verstrekken.

De gepresenteerde cijfers in hoofdstuk 2 en 3 hebben vanaf het jaar 1998 betrekking op hotels en pensions met ten minste vijf slaappleaatsen. In eerdere jaren ligt de ondergrens op 20 slaappleaatsen.

Hoteldienstverlening

Het gedurende het verblijf schoonhouden van kamer(s) en opmaken van bedden. Verder kunnen nog andere diensten ter beschikking worden gesteld zoals receptie, room- en telefoonservice.

Jeugd- en groepsaccommodaties

Jeugdaccommodatie

Jeugdhotels en jeugdherbergen. Jeugdhotels zijn hotels met logiesverstrekking overwegend aan jeugdigen.

Jeugdherbergen hebben eveneens overwegend jeugdige gasten. Hierin worden logies aangeboden zowel aan groepen als aan individuele personen met slaapgelegenheid in kamers en/of zalen, die gasten mogelijk met 'vreemden' moeten delen. In het algemeen geen hoteldienstverlening.

De gepresenteerde cijfers in hoofdstuk 2 en 3 hebben vanaf het jaar 1998 betrekking op jeugdhotels en jeugdherbergen met ten minste vijf slaappleaatsen. In eerdere jaren ligt de ondergrens op 20 slaappleaatsen.

Groepsaccommodatie

Een accommodatie met logiesverstrekking overwegend aan personen in groepsverband (geen gezinsverband zijnde) met slaapgelegenheid in kamers, zalen, huisjes, tenthuisjes, appartementen en/of tenten die gasten mogelijk met 'vreemden' moeten delen. Onder groepsaccommodaties worden verstaan: kampeerboerderijen, vakantiehuizen, kindervakantiehuizen, scoutinghuizen, natuurvriendenhuisen, tentenkampen en logiesaccommodaties behorende tot watersportcentra en maneges.

De gepresenteerde cijfers in hoofdstuk 2 en 3 hebben vanaf het jaar 1998 betrekking op groepsaccommodaties met ten minste 20 slaappleaatsen. In eerdere jaren ligt de ondergrens op 50 slaappleaatsen.

Huisjescomplex (of huisjesterrein)

Een complex bestaande uit een aantal zomerhuisjes, (vakantie)bungalows of (vakantie)appartementen, voor zover deze verblijfseenheden hoofdzakelijk voor verhuur door de exploitant of beheerder van het complex beschikbaar zijn. Complexen tweede woningen waarvan de individuele woningen in eigendom zijn van afzonderlijke particulieren en die niet hoofdzakelijk beschikbaar zijn voor verhuur door de exploitant van het complex behoren dus niet tot deze categorie.

Complexen appartementen die verhuurd worden met hoteldienstverlening (zie hotel) worden niet als huisjescomplex beschouwd, maar als (appartementen)hotel. Ook appartementen zonder hoteldienstverlening, die vaak deel uitmaken van een groter gebouw, worden beschouwd als een bungalow of zomerhuisje.

De gepresenteerde cijfers in hoofdstuk 2 en 3 hebben vanaf 1998 betrekking op huisjescomplexen met ten minste 20 slaappleaatsen. In eerdere jaren ligt de ondergrens op 50 slaappleaatsen.

Kampeerterein

Een terrein of een deel van een terrein met tenminste wasgelegenheid en toiletten, waarop kan worden overnacht in tenten, toercaravans, kampeerauto's, stacaravans, tenthuisjes of trekkershutten.

De gepresenteerde cijfers in hoofdstuk 2 en 3 hebben vanaf 1998 betrekking op kampeertereinen met ten minste 20 toeristische slaappleaatsen. In eerdere jaren ligt de ondergrens op 400 toeristische slaappleaatsen.

Mengvormen

In de praktijk komen de hierboven vermelde logiesvormen vaak in combinatie voor. Wordt een combinatie aangetroffen van hotel/pension met een andere logiesvorm, waarbij de slaappleaatscapaciteit in beide sectoren boven de gestelde waarnemingsgrens ligt, dan wordt de accommodatie beschouwd en behandeld als twee accommodaties. Bij een mengvorm van kampeertereinen, huisjescomplexen en/of groepsaccommodaties worden vanaf 1998 alleen die onderdelen waargenomen die boven de waarnemingsgrens liggen. Vóór 1998 werden alle toeristische gasten en overnachtingen geregistreerd zodra één van de onderdelen tot de populatie behoorden.

Slaappleaats

Iedere eenpersoonsslaappleaats in een logiesaccommodatie. Bij hotels, pensions, jeugdhotels en jeugdherbergen, huisjes, trekkershutten en groepsaccommodaties worden alle eenpersoonsbedden of andere eenpersoonsslaappleaatsen als één slaappleaats geteld; tweepersoonsbedden worden als twee slaappleaatsen geteld. Bijzetbedden in hotels worden niet meegeteld; bedden in dependances vanaf 1997 wel. Op kampeertereinen telt vanaf 1998 een standpleaats voor vijf slaappleaatsen; voorheen was dat vier. Vast verhuurde standpleaatsen worden niet meegeteld.

Slaappleaatsbezettingsgraad

Het aantal overnachtingen in een bepaalde periode gedeeld door het product van het aantal slaappleaatsen en het aantal dagen van de betreffende periode (bruto slaappleaatsbezettingsgraad). De netto bezettingsgraad gaat uit van de capaciteit in

accommodaties die op dat moment geopend zijn voor gasten. Alleen de netto slaapplaatsbezettingsgraad wordt gepubliceerd.

Ter illustratie:

Stel dat het aantal overnachtingen in januari, februari en maart respectievelijk 1 000, 1 200 en 1 800 bedraagt en het aantal slaapplaatsen in de geopende accommodaties respectievelijk 100, 120 en 150, dan is de netto bezettingsgraad in het eerste kwartaal 0,36 (= $(1\ 000 + 1\ 200 + 1\ 800) / (31 * 100 + 28 * 120 + 31 * 150)$), uitgedrukt als percentage: 36 procent.

Bij het gebruik van de aldus berekende bezettingsgraad dient men zich te realiseren dat:

- de kamer-, huisjes- en standplaatsbezetting veelal aanmerkelijk hoger is dan de slaapplaatsbezetting, omdat meestal niet alle slaapplaatsen van deze verblijfs-eenheden benut worden;
- bezetting door vaste gasten in hotels en pensions niet inbegrepen is.

Toeristische standplaats

Een ruimte (kampeervak) voor het plaatsen van een kampeermiddel niet bestemd voor vaste verhuur (= verhuur gedurende ten minste 2 maanden in het zomerseizoen aan een en dezelfde persoon).

II. Doel en opzet van de Statistiek Logiesaccommodaties

Doel van de statistiek

De Statistiek Logiesaccommodaties beoogt een cijfermatig inzicht te geven in aanbod en gebruik van logiesverstreckende accommodaties in Nederland.

Populatie

De onderzoekspopulatie van de Statistiek Logiesaccommodaties wordt in principe gevormd door alle logiesverstreckende accommodaties in Nederland met ten minste 5 slaappleaatsen in een hotel of pension of ten minste 20 slaappleaatsen in een verblijfsrecreatie-accommodatie: kampeerterein, huisjescomplex, jeugd- of groepsaccommodatie.

De populatie wordt bepaald aan de hand van:

- de inschrijvingen bij het Bedrijfschap Horeca;
- het adressenbestand van het Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen (voorheen Toerisme Recreatie Nederland) voor verschillende vormen van verblijfsrecreatie.

Alle exploitanten van de accommodaties behorend tot de onderzoekspopulatie ontvangen eenmaal per jaar een inventarisatievragenlijst. Met deze vragenlijst wordt de tenaamstelling en adressering gecontroleerd en voorts worden hiermee de capaciteit van de accommodatie en de aard daarvan, de openstelling in de maanden van het jaar en de sterrenclassificatie van hotels vastgesteld. Aan de hand van de geregistreerde capaciteit wordt bepaald of de accommodatie in aanmerking komt voor de maandelijkse waarneming van het bezoek (aantal gasten en aantal overnachtingen). Alleen de volgende accommodaties komen hiervoor in aanmerking:

- hotels en pensions, jeugdherbergen en jeugdhôtels met ten minste vijf slaappleaatsen;
- kampeertereinen met ten minste 20 slaappleaatsen;
- huisjescomplexen met ten minste 20 slaappleaatsen;
- groepsaccommodaties met ten minste 20 slaappleaatsen.

Bij combinaties van kampeertereinen, huisjescomplexen en/of groepsaccommodaties behoren alleen die onderdelen tot de populatie, die over ten minste 20 slaappleaatsen beschikken.

Schema 1 Gehanteerde ondergrenzen vanaf 1998

Type Logiesaccommodatie	Ondergrens
	<i>aantal slaappleaatsen</i>
Hotels, pensions en jeugdaccommodaties	5
Kampeertereinen	20
Huisjescomplexen	20
Groepsaccommodaties	20

Bron: CBS.

Waarneming

Uit de bedrijven die tot de populatie behoren wordt in november voorafgaand aan het jaar van waarneming een steekproef getrokken. Hierbij wordt gestratificeerd naar type bedrijf, aantal slaapplekken en regio (COROP-gebied). Alleen de getrokken bedrijven worden – voor de maanden waarin deze geopend zijn – met een maandvragenlijst benaderd. Van de 6463 vestigingen van bedrijven die in 2004 tot de populatie behoren zijn er in totaal 2279 getrokken. Met behulp van de maandvragenlijst wordt het aantal in de desbetreffende maand vertrokken gasten geregistreerd, onderscheiden naar land van woonplaats. Ook wordt met de maandvragenlijst het aantal overnachtingen van de vertrokken gasten vastgelegd. De geregistreerde gasten en overnachtingen van de responderende bedrijven in de steekproef worden opgehoogd naar de totale populatie, dus ook voor de bedrijven die buiten de steekproef zijn gevallen en voor optredende (partiële) non-respons. Het verstrekken van opgaven voor de Statistiek Logiesaccommodaties is vanaf 3 januari 2004 verplicht volgens het Besluit gegevensverwerking CBS van 10 december 2003 behorende bij artikel 33 van de Wet op het Centraal bureau voor de statistiek van 20 november 2003.

Tot die datum was het verplicht ingevolge de Wet van 28 december 1936, Stbl 639 DD en bij beschikking van de Minister van 7 september 1971 no 971/390 E.P.

In schema 2 zijn de kerngegevens opgenomen per accommodatievorm. Daarbij zijn bedrijven die meerdere accommodatievormen omvatten gesplitst per accommodatievorm. Hierdoor is de som van de delen (7080) hoger dan het aantal vestigingen van bedrijven (6463).

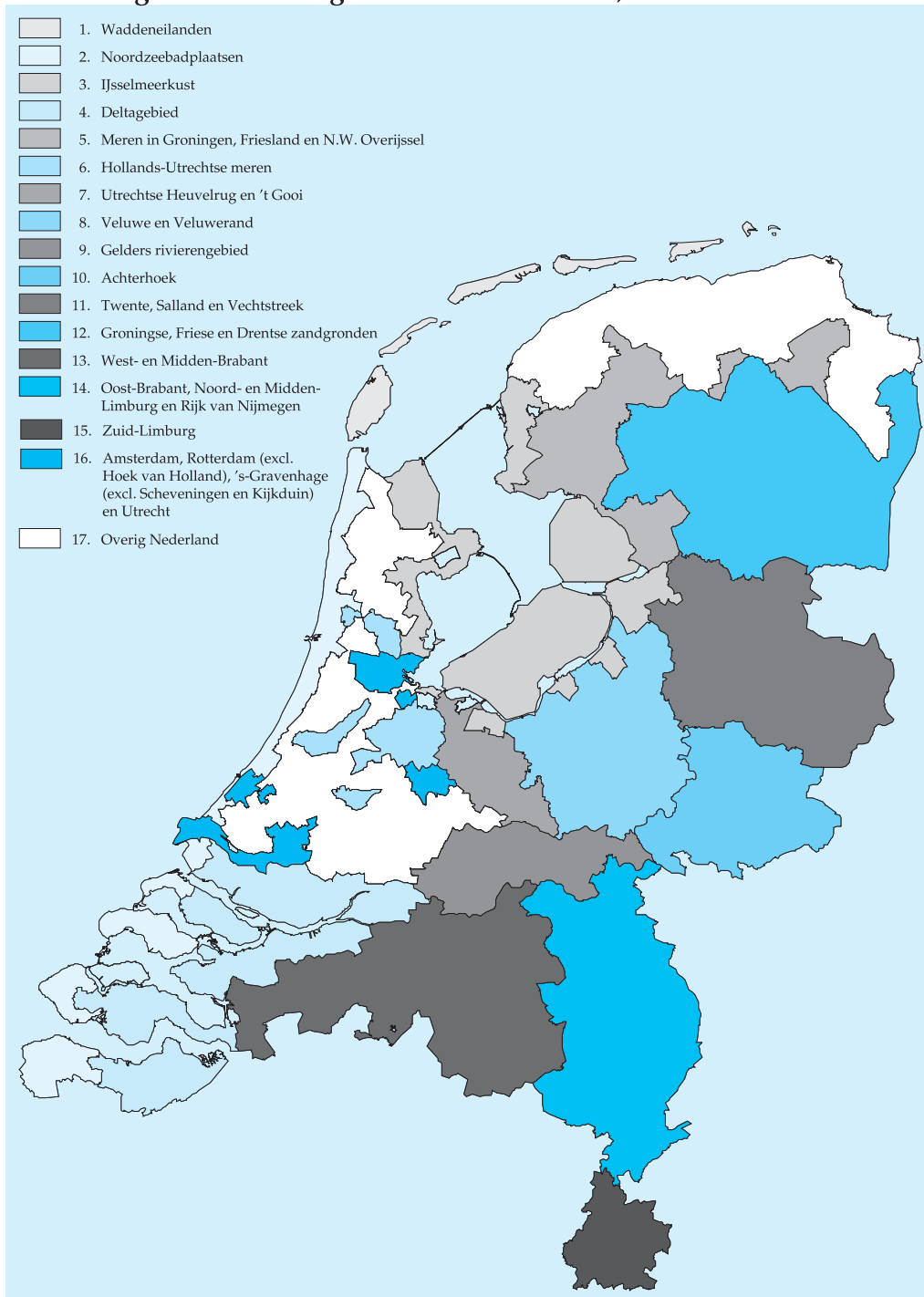
Schema 2 Populatiegegevens logiesaccommodaties 1999–2004¹⁾

Type logiesaccommodatie	Einheid	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Hotels, pensions en jeugdaccommodaties							
accommodaties	1	2 826	2 835	2 858	2 933	2 908	3 129
slaapplekken	1 000	170	173	174	177	181	190
gasten	1 000	15 110	15 539	15 046	14 948	14 310	15 512
overnachtingen	1 000	28 986	29 722	28 563	28 515	27 182	28 377
Kampeertreinen (toeristisch)							
accommodaties	1	2 106	2 140	2 158	2 218	2 244	2 341
slaapplekken	1 000	722	726	721	724	717	723
gasten	1 000	3 826	3 518	3 369	3 482	4 007	3 539
overnachtingen	1 000	22 839	20 934	20 419	21 468	23 146	22 509
Huisjescomplexen							
accommodaties	1	729	711	716	742	771	800
slaapplekken	1 000	185	183	185	194	200	205
gasten	1 000	5 290	5 604	5 539	5 410	5 249	5 178
overnachtingen	1 000	27 305	28 204	27 866	28 171	26 796	25 934
Groepsaccommodaties							
accommodaties	1	760	758	777	769	780	810
slaapplekken	1 000	58	57	62	56	57	59
gasten	1 000	1 281	1 215	1 232	1 325	1 376	1 438
overnachtingen	1 000	3 834	3 711	3 627	4 217	4 081	4 083

¹⁾ Zie schema 1 voor gehanteerde ondergrenzen.

Bron: CBS.

III. Cartogram Toeristengebieden in Nederland, 2004

III. Toeristengebieden in Nederland, gemeentelijke indeling op 1 januari 2004

1. Waddeneilanden Ameland Schiermonnikoog Terschelling Texel Vlieland 2. Noordzeepadplaatsen Bergen Beverwijk Bloemendaal Castricum Goedereede 's-Gravenzande Heemskerk Den Helder Hoek van Holland Katwijk Kijkduin Monster Noordwijk Noordwijkerhout Scheveningen Schouwen-Duiveland Sluis Veere Velsen Vlissingen Wassenaar Westvoorne Zandvoort Zijpe 3. IJsselmeerkust Almere Andijk Bunschoten Dronten Edam-Volendam Eemnes Elburg Enkhuizen Harderwijk Hoorn Huizen Kampen Lelystad Medemblik Muiden Noordoostpolder Nijefurd Stede Broec Urk Venhuizen Waterland Wervershoof Wester-Koggenland Wieringen Wieringermeer Wûnseradiel Zeevang Zeewolde	Zwartewaterland 4. Deltagebied Albrandswaard Barendrecht Bernisse Binnenmaas Borsele Brielle Cromstrijen Dirksland Dordrecht Drimmelen Goes 's-Gravendeel Hellevoetsluis Hulst Kapelle Korendijk Middelburg Middelharnis Moerdijk Noord-Beveland Oostflakkee Oud-Beijerland Papendrecht Reimerswaal Rozenburg Sliedrecht Spijkenisse Steenbergen Strijen Terneuzen Tholen Werkendam Woudrichem Zwijndrecht 5. Meren in Groningen, Friesland en Noordwest-Overijssel Boarnsterhim Gaasterlân-Sleat Haren Hoogezand-Sappemeer Leek Lemsterland Skarsterlân Slochteren Smallingerland Sneek Steenwijkerland Tytsjerksteradiel Wymbritseradiel 6. Hollands-Utrechtse meren Aalsmeer Abcoude Alkemade Breukelen Jacobswoude Landsmeer Loenen	Maarsssen Nieuwkoop Oostzaan Reeuwijk De Ronde Venen Uitgeest Warmond Wormerland Wijdmeren 7. Utrechtse Heuvelrug en 't Gooi Amerongen Amersfoort Baarn De Bilt Blaricum Bussum Doorn Driebergen-Rijsenburg Hilversum Laren Leersum Leusden Maarn Naarden Renswoude Rhenen Soest Veenendaal Woudenberg Zeist 8. Veluwe en Veluwerand Apeldoorn Arnhem Barneveld Brummen Ede Epe Ermelo Hattem Heerde Nunspeet Nijkerk Oldebroek Putten Renkum Rheden Rozendaal Scherpenzeel Voorst Wageningen 9. Gelders rivierengebied Beuningen Buren Culemborg Druten Geldermalsen Kesteren Lingewaal Lingewaard

- Maasdriel
Neerijnen
Overbetuwe
Tiel
West Maas en Waal
Wijchen
Zaltbommel
- 10. Achterhoek**
Aalten
Angerlo
Bergh
Borculo
Didam
Dinxperlo
Doesburg
Doetinchem
Duiven
Eibergen
Gendringen
Gorssele
Groenlo
Hengelo Gld.
Hummelo en Keppel
Lichtenvoorde
Lochem
Neede
Ruurlo
Rijnwaarden
Steenderen
Vorden
Warnsveld
Wehl
Westervoort
Winterswijk
Wisch
Zelhem
Zevenaar
Zutphen
- 11. Twente, Salland en Vechtstreek**
Almelo
Bathmen
Borne
Dalftsen
Deventer
Dinkelland
Enschede
Haaksbergen
Hardenberg
Hellendoorn
Hengelo O.
Hof van Twente
Losser
Oldenzaal
Olst-Wijhe
Ommen
Raalte
Rijssen
Staphorst
Tubbergen
Twenterand
Wierden
Zwolle
- 12. Groningse, Friese en Drentse zandgronden**
Aa en Hunze
Assen
Bellingwedde
Borger-Odoorn
Coevorden
Emmen
Heerenveen
Hoogeveen
Meppel
Midden-Drenthe
Noordenveld
Ooststellingwerf
Opsterland
Tynaarlo
Vlagtwedde
Westerveld
Weststellingwerf
De Wolden
- 13. West- en Midden-Brabant**
Aalburg
Alphen-Chaam
Baarle-Nassau
Bergen op Zoom
Bergeijk
Bernheze
Best
Bladel
Boxtel
Breda
Dongen
Eersel
Eindhoven
Etten-Leur
Geertruidenberg
Geldrop
Gilze en Rijen
Goirle
Haaren
Halderberge
Heeze-Leende
's-Hertogenbosch
Heusden
Hilvarenbeek
Lith
Loon op Zand
Maasdonk
Mierlo
Nuenen c.a.
Oirschot
Oisterwijk
Oosterhout
Reusel-De Mierden
Roosendaal
Rucphen
Schijndel
Sint-Michielsgestel
Sint-Oedenrode
Son en Breugel
Tilburg
Valkenswaard
Veghel
- Veldhoven
Vught
Waalre
Waalwijk
Woensdrecht
Zundert
- 14. Oost-Brabant, Noord- en Midden-Limburg en Rijk van Nijmegen**
Ambt Montfort
Arcen en Velden
Asten
Beesel
Bergen
Boekel
Boxmeer
Cranendonk
Cuijk
Deurne
Echt-Susteren
Gemert-Bakel
Gennep
Grave
Groesbeek
Haalen
Heel
Helden
Helmond
Heumen
Heythuysen
Horst aan de Maas
Hunsel
Kessel
Laarbeek
Landerd
Maasbracht
Maasbree
Meerlo-Wanssum
Meijel
Mill en Sint-Hubert
Millingen aan de Rijn
Mook en Middelaar
Nederweert
Nijmegen
Oss
Roerdalen
Roermond
Roggel en Neer
Sevenum
Sint Anthonis
Someren
Swalmen
Thorn
Ubbergen
Uden
Venlo
Venray
Weert
- 15. Zuid-Limburg**
Beek
Brunssum
Eijsden

Gulpen-Wittern
Heerlen
Kerkrade
Landgraaf
Maastricht
Margraten
Meerssen
Nuth
Onderbanken
Schinnen
Simpelveld
Sittard-Geleen
Stein
Vaals
Valkenburg aan de Geul
Voerendaal

16. Amsterdam

Rotterdam
(excl. Hoek van Holland)

's-Gravenhage
(excl. Scheveningen
en Kijkduin)

Utrecht

17. Overig Nederland
(rest Nederlandse
gemeenten)

IV. Handleiding voor de gebruikers van StatLine

StatLine is de elektronische databank van het CBS, die u gratis kunt raadplegen. Deze databank bevat statistische informatie over vele maatschappelijke en economische onderwerpen in de vorm van tabellen en grafieken. Achter in deze publicatie zijn de titels vermeld van de publicaties die over logiesaccommodaties in StatLine zijn opgenomen.

De efficiëntste manier om cijfers over logiesaccommodaties in StatLine te vinden is als volgt. Ga naar de internetsite <http://statline.cbs.nl> en druk op de knop 'thema's'. U krijgt dan de 'StatLine Webselector' op uw scherm. Door achtereenvolgens op het 'plusje' voor de mappen 'Mens en maatschappij', 'Recreatie en sport', 'Recreatie' en 'Logiesaccommodaties' te klikken, komt u bij de publicaties met gegevens uit de statistiek logiesaccommodaties terecht. Als u de gewenste publicatie aanklikt, verschijnen in het rechterdeel van de 'Webselector' enkele tabbladen met onderwerpen, perioden en andere selectiemogelijkheden waaruit u telkens een keuze kunt maken om een eigen tabel samen te stellen. Vervolgens drukt u op 'Gegevens tonen'. U krijgt dan de gekozen tabel op het scherm te zien. Deze kunt u afdrukken of opslaan. Na boven de tabel op het pictogram met de diskette (tabel bewaren) te klikken, kunt u aangeven in welk formaat u de gegevens op wilt slaan.

Voor nadere informatie en vragen over het gebruik van StatLine kunt u contact opnemen met de infoservice van het CBS, tel. 0900 0227, e-mail infoservice@cbs.nl.

Index

Trefwoorden	Staten	Figuren	Tabellen
Gasten			
land van woonplaats	1	1	1-19
maand		2	7-9
kwartaal		2	1-6
provincie	3	3	10-14
toeristengebied	4		15-17
logiesvorm	5-7		3-6,8,9,11-14,16-19
Overnachtingen			
land van woonplaats	8,9	4	1-19
maand		5	7-9
kwartaal	10		1-6
provincie	11,12	6	10-14
toeristengebied	13,14		15-17
logiesvorm	15-17		3-6,8,9,11-14,16-19
Aanbod accommodaties			
maand		7	7-9
kwartaal			1-6
provincie			10-14
toeristengebied			15-18
logiesvorm			3-6,8,9,11-14,16,17
Slaapplaatsen			
maand		8	7-9
kwartaal			1-6
provincie			10-14
toeristengebied			15-18
logiesvorm			3-6,8,9,11-14,16,17
Bezettingsgraden			
maand		9,10	8,9
kwartaal			3-6
provincie			11-14
toeristengebied			16
logiesvorm	18		3-6,8,9,11-14,16

Enkele aanverwante publicaties

Logiesaccommodaties

Publicaties op StatLine met gegevens over 2004

Tijdreeksen vanaf 1998:

Maandcijfers:

Aanbod van logiesaccommodaties; per type naar provincie, toeristengebied, 5 grote steden, COROP en hotels naar sterklasse

Totaal accommodaties; gasten en overnachtingen per herkomstland naar provincie en toeristisch landsdeel (een samenvoeging van toeristengebieden)

Hotels; gasten en overnachtingen per herkomstland naar provincie, toeristisch landsdeel, 5 grote steden, sterklasse en Amsterdam naar sterklasse

Verblijfsrecreatieve accommodaties; gasten en overnachtingen per herkomstland naar provincie en toeristisch landsdeel

Campings, bungalows en groepsaccommodaties; gasten en overnachtingen per herkomstland.

Jaarcijfers:

Hotels en overige accommodaties per toeristengebied; gasten en overnachtingen gesplitst naar Nederland en buitenland

Campings, bungalows en groepsaccommodaties per provincie; gasten en overnachtingen gesplitst naar Nederland en buitenland

Totaal accommodaties per toeristengebied; gasten en overnachtingen per herkomstland.

Tijdreeks vanaf 1977:

Kerncijfers per jaar; aanbod en aantal overnachtingen per type accommodatie.

Elk kwartaal verschijnen de voorlopige kwartaalcijfers in:

'Barometer voor Horeca, Catering en Verblijfsrecreatie', een kwartaaluitgave van het bedrijf Horeca en Catering en het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Toerisme en recreatie algemeen

Toerisme en recreatie in cijfers 2004.

Inkomend toerisme

Buitenlandse toeristen in Nederland 1999 (te bestellen bij het Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen in Leidschendam).

Vakanties van nederlanders

Vakanties van Nederlanders 2004

Dagrecreatie

Dagrecreatie 2001/'02 (op Statline)

De publicaties kunnen besteld worden bij de afdeling Verkoop van het CBS te Heerlen,
Postbus 4481, 6401 CZ Heerlen, fax (045) 570 62 68 of e-mail verkoop@cbs.nl.